

3.

IN FVNDIBVLVM
GRAMMATICAE
LATINAE

SIVE

LI. EXERCITIA
LATINA ET GERMANICA

QVIBVS

GRAMMATICA

TOTA COMPREHENSA

FACILE INFVNDI ET CREBRA

REPETITIONE IMPRIMI POTEST

VT VIX EFFLVERE MEMORIA QVEAT.

STVDIO

FRIDERICI MVZELII

GYMNASII IOACHIMICI PROFESSORIS

ET CONRECTORIS.

AVT SIC, AVT NVNQVAM.

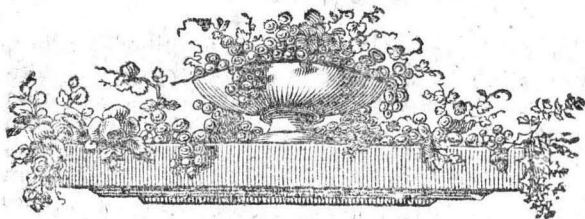
EDITIO NOVA AVCTIOR ET EMENDATIO.

FRANCOFVRTI ET LIPSIAE.

MDCCLXXXIV.

NB. Der Buchbinder wird erinnert, da
lateinische Stück à part zu binden.

§. 1.

Si 1 consideramus 2 formam 3 Numæ, Aeneæ, Anchisæ, Pauli, Arbitri, Tuberonis, Hectoris, Cæsaris, Pallantis, Socratis, Paridis, (*dos*) Aiæ, reperimus 4 quod valde 5 dissimiles 6 sint Nasicæ, Thomæ, Tito, Crucigero, Stoloni, Hannibali, Amilcari, Themistocli, Daphnidi. hæc 7 diversitas 8 est valde bona 9 et utilis, 10 nam 11 quomodo 12 possemus 13 dignoscere 14 Caligulam, Andream, (*Andream*) 86 Priamidem, 86, Fabrum, Asdrubalem, Amilcarem, Atlantem, (*ta*) Hectorem (*ra*) 122) Phocionem (*na*) ô Alexander, mi 15 chare 16 socie, 17 ab Arsacide, a Spurrina, Matthia, Brenno, Lyfandro, Cæsare, Hannibale, Scipione, Atlante, Eumene, Paride, nisi 18 essent dissimiles 19 forma, 20 naso, 21 mento, 22 colore, 23 fronte, 24 ore, 25 toto 26 vultu 27 & facie tota, 28 voce, 29 gestu, 30 incessu.

§. 2. Cum vero genæ, 1 oculi, 2 cilia, 3 menta, 4 frontes, aures, 5 ora, 6 imo, ossa, 7 & genua 8 ac reliqui 9 artus, 10 diversi (*diversa*) 461) sunt; ideo non solum facies 12 aliæ 13 sunt feminarum, 14 virorum, 15 infantium: 16 & senum, 17 nam lineamenta 18 genarum 19 nasorum, mentorum, frontium, artuum & vultuum 20 ac facierum, diversa 21 sunt; idcirco dignoscimus 22 nostras 23 ancillas, 24 nostros servos, 25 nostros parentes, 26 nostros fratres, 27 nostras sorores 28 soceros 29 & generos 30, socrus, 31 & nurus, immo omnes homines 33, ab aliis ancillis,

cillis, fervis, parentibus, fratribus, sororibus, focribus, nuribus, malis, nasus, oculis, frontibus, oribus, vultibus, non volo dicere 34 de dissimilitudine 35 ceterorum 36 membrorum 37 & artuum, imo 38 est aliquid 39 rari 40 & notabile, 473) (*notabilis*) 41 si gemini 42 sunt similes 43 sibi, *sui*, aliqua 44 parte 45 faciei 46, uti nec ovum 47 ovo tam simile, ut discerni 48 nequeat, *discernibile non sit*.

§. 3. Uti vero, *verum* 1 uti 2 constamus 3 corpore 4 & anima 5 (*item ex corpore & animabus*) sic audeo 6 affirmare, 7 quod differamus 8 nos differre tantum 9 animo, 10 quantum 11 corpore: Esavus & Iacobus filii Isaci & Rebecca, erant non solum 12 fratres, sed etiam gemini, 13 attamen 14 illi fuerunt dissimillimi, 15 nam ille 16 erat hirsutus 17 corpore 500) & amans 18 venationis 19 verum hic 20 *hic vero* 21 glaber 22 corpore, *corpus* 23 & amans agriculturæ, adhuc modesti ingenii, *modesto ingenio, modestus ingenio*, ille autem feroci ingenio it. ferox ingenio.

§. 4. Hoc discrimen 1 est non tantum 2 inter 3 feminas & viros, puellas 4 & pueros, 5 inter iuvenes 6 vicenarios 7 tricenarios, 8 & inter octogenarios, 9 nonagenarios, 10 centenarios 11 senes, 12 & decrepitas 13 anus, 14 sed etiam inter æquales, 15 & eiusdem 16 sexus, 17 nam alius 18 est curiosus 19 rerum 20 suarum, alius incuriosus, 21 alius cupidus 22 laudis 23 & gloriæ, 24 studiosus 25 liberalium 26 artium 27, alius est fastidiosus 28 omnium litterarum, 29 & imperitus 30 artium, 31 (*artibus*) rudis 32 literarum, 33 *ad literas, literis, in literis*, alius contra 34 doctus 35 pilæ, 36 & trochi 37 *pilam pilæ*, & capacior 38 vini 39 & cibi 40 *item vino*, quam 41 eruditionis 42 *item ad vinum* 486).

§. 5. Multi 1 sunt focordes 2 & improvidi 3 futurorum 4 imo 5 securi 6 discriminis, 7 *de & a discrimine*, etsi 8 imminuit 9 capiti 10 eorum, contra ea 11 multi sunt anxii 12 futurorum, timidi 13 periculorum 14, ubi est nihil 15 periculi *pericli* (*syncope*:) alii sunt fidentes 16 animo-

animorum, 17 & interriti 18 mortis 19 præcipue 20 cum
sunt conscii 21 nullius facinoris 22, integri 23 vitæ, 24
puri 25 sceleris, *a scelere* p. 480. 26 vacui 27 culpæ, *cul-*
pa, item *a culpa*, 28 nam vacare 29 culpa, est magnum
30 solatium 31, est *magno solatio*, in calamitatibus, 32 e
diverso 33 illi solent, 34 esse trepidi 35 rerum suarum,
qui noxii 36 sunt 37 & affines 38 sceleris 39 *sceleri*, con-
iurationis 40 ut 41 statim 42 conticuerint, 43 & obmu-
tuerint, 44 quam primum 45 sunt convicti 46 maleficii
47 *de* & *in maleficio*, etsi erant 49 feroces 48 linguæ, 50
videas 51 alios, qui prudentes 52 sunt rei militaris 53
sed impatientes 54 laboris, 55 æstus, 56 frigoris 57, pro-
clives 58 ad otium, *otio* 494] 59 fugientes 60 molestia-
rum, molestias: videas 61 autem alios, qui sunt patientes
62 laborum, assueti 63 frigoris, æstus, *frigori*, *frigore*,
æstu, prompti 64 manu, 65 lingua, 66 sed imprudentes
67 rerum gerendarum, 68 sunt dubii 69 animorum, &
ambigui 70 consilii it *consili* (*Synaresis*) 71.

§. 6. Quin 1 est 2 videre 3 a pueris 4 qui sunt futuri
5 diligentes 6 veritatis, 7 amantes 8 pacis, 9 fugientes
10 litium, 11 tenaces 12 propositi 13 potentes 14 animi,
15 parci 16 pecuniæ 17 *in pecunia*, & homines frugis,
frugi; 18 & qui futuri 19 sint impotentes 20 animi, im-
potentes 21 iræ, 22 amantes 23 rixarum, 24 fugaces 25
concordiæ 26, mutabiliores 27 Eurippo 28 *quam Eurip-*
pus, qui septis 29 reciprocatur 30 die 31 ac nocte;
32 largi 33 opum, & prodigi 34 imo profusi bonorum,
35 appetentes 36 alieni, 37 imo 38 prorsus 39 degene-
res 40 & utiles 41 nulli rei, *nullæ* 42 item *ad nullam*
rem: nonnulli 43 ita se gesserunt, 43 ut dubites, 44
iure, 45 num 46 sint compotes mentis, *animo* 494): 47
multi plane 48 sunt impotes mentis, 49 etsi pater & ma-
ter fuerunt cati 50 (*Syllepsis*). Chabrias clarus dux erat,
sed filius Ctesippus perditissimus.

§. 7. Hinc 1 fors 2 & fortuna hominum est diver-
sa, 3 nam dicitur 4 scite, 5 quisque 6 est faber 7 for-
tunæ 8 suæ, alii sunt divites 9 agrorum, 10 pecoris,

11 nummorum, 12 agris, nummis, pecore, alii egeni
 13 omnium rerum, rebus cum quivissent 14 valere 15
 a pecunia, alii sunt nudi 16 vestium 17 vestibus, exules
 18 & extorres patriæ 19 patria, expertes famæ 20 & for-
 tunæ, fama; exfortes 21 hæreditatis 22 488) cum 23 po-
 tuissent 24 consortes 25 esse patrimonii: 26 multi non sunt
 iidem 27, cum sunt facti ditiores (*syncope*) 29 divitiore.
 nummorum, nummis, qui fuerant, cum essent pauperes 30
 bonorum, bonis 31 sed sunt toti 32 diversi 33 a se ipsis; at-
 tamen 34 sæpe accidit 35 sæpe tamen accidit, ut illi 36
 premantur 37 a fortuna, 38 qui sunt instructi 39 doctrina,
 a doctrina 40 & fecerunt 41 nihil alienum 42 dignitatis 43
 dignitati, dignitate, a dignitate, 506) sed illi debent ni-
 hilominus 44 contenti 45 esse sorte 46 sua, & ferre facile
 47 iniurias fortunæ 48, boni consulere, æqui bonique
 facere 49 omne, quicquid evenit 50 iis: si vacui 51 sunt
 culpa 52 culpæ, & tales possunt esse beati, 53 non enim
 est alius 54 beatus, bono 55 506) scil. *excepto*.

§. 8. Testes 1 & exempla 2 non sunt opus, 3 non
 est opus testibus & exemplis ad probandam 4 diversita-
 tem 5 studiorum, 6 & possem supersedere 7 labore 8
 labori 601) producendi 9 testes, tamen non erit mole-
 stum 10 audire 11 quosdam: testor 12 te, o Numa,
 Narsia, Anchise, & te Ænea, fate 13 Anchise *Anchisa*
 86 testor vos etiam Arbiter, Plaute, Terenti, Cai, Vul-
 tei, & quotquot 14 unquam 15 vixerunt! 16 Tu Delie
 17 vates, 18 suffragaberis 19 mihi. Te Cicero appel-
 late 20 princeps 21 eloquentiæ, 22 qui es appellatus pa-
 rens eloquentiæ, iuvit 23 eloquentia; Te, Socrates Socrate,
 125) oblectavit 24 philosophia 25 tu Diogenes Laertie,
 26 scripsisti 27 vitas 28 philosophorum, 29 tu Pari, 30
 fili 31 filie 95 Priami, coluisti 32 iustitiam, 33 ideo 34
 Deæ 35 constituerunt 36 Te arbitrum 37 arbiter es constitu-
 tus a Deabus! Tu Sappho panxisti 38 versus versus pacti
 sunt 39, tu Atla 40 inventor 41 Astronomiæ, 42 tu Melam-
 pu 43 præclarissime 44 medicorum 45 inter medicos, ex
 medicis, intellexisti 46 voces intellectæ sunt 47 avium,
 48 & querelas 49 animalium, 50 & novisti 51 nostri
 vim

vim 52 herbarum. 53 tu Amphion movisti 54 faxa 55
chely 56 tua. Tu Orpheu 57 (96) tu inhibuisti 58 cur-
sum 59 amnium, 60 lyra 61 *curfus inhibitus*.

§. 9. Atque tot & tam diversa 1 studia 2 non sunt
damnosa 3, quatenus 4 in *quantum* 5 absunt 5 a vitio
6; uti non est perniciosum, 7 tellurem 8 non esse ean-
dem. 9 nam Gallia aptior 10 est viti, 11 Anglia ma-
gis idonea, 12 *idoneior* farri, *ad far* 13 alia est sterilis
frugum 14 *frugibus* 15 sed fecunda 16 auri 17 argen-
ti 18 & aliorum metallorum, 19 *auro* cetera alia profert
20 umbrosam 21 fagum, 22 arduam 23 pupulum: 24
alia gignit 25 durum 26 acer, 27 alia suber, *suberem*
28 quod quæ suppeditat 29 nobis cortices subereos 30
occludendis 31 556) ambullis 32 alia profert 33 pro-
ceras 34 quercus 35 *quercos*, robora 36 & ilices 37 du-
ras, celsas 38 pinus *pinos* 39 & abietes, 40 alia ferax
41 mollis 42 & lenti 43 fileris, *filere* 44, alia fertilis 45
acutorum 46 dumorum, *dumis*, libanus, *um* profert ce-
dram, quam nullus cossis rosit. 47 sed potius 48 varia
49 studia 50 sunt utilia 51, nam ex 52 his diversis studiis, tot
53 artifices 54 & opifices 55 orti 56 sunt, nec incredibi-
le, 57 plures 58 esse orituros 59 inter eos, qui iam
sunt nati, 60 aut, adhuc sunt nascituri, *nascendi*. O Deus
optime, maxime, 61 it. *Dee* 195) tu bene consuluisti
62 *bene consultum est a*, humano 63 generi, 64 cum in-
didisti 65 hominibus tam diversa 66 studia 67 *studia in-*
dita sunt: nã absque 68 eo eguissimus, *iudiguissimus*,
69 multis rebus *rerum*, *res* quibus *quarum*, *quas* carui-
semus, 70 non sine 71 magno 72 incommodo 73.

§. 10. Propter hanc 1 propensionem, 2 arator 3 iun-
xit 4 boves 5 aratro, 6 rexit 7 aratrum buri 8 *bura*,
fliv a prœscidit 9 terram, *terra prœscissa est* acuto 10 vo-
mere, 11 sparsit 12 semen, *semen sparsum est* 13 mes-
suit 14 maturas 15 fruges 16 *fruges messæ sunt* tribula,
17 *lo*, *flagello* excussit 18 grana ex spicis 19 pertica s. fla-
gello, (olim tribula, *lausi sunt*, cui boves iunxerunt:)
& purgavit 20 ab acere 21 sepsit 22 agros 23 virgea 24
sepe 25 aut viva 26 sepe: 27 semper quoque fabri li-
gnarii,

gnarii 28 exstiterunt, 29 qui ceciderunt, *succiderunt* 30
 procéras 31 arbores *arbores cæsa sunt, succisa* 32 diffi-
 derunt, *diffisa sunt* 33 cuneo, 34 aut ferra 35 dissecue-
 runt 36 crallos 37 stipites, 38 in quadratas 39 trabes
 40 & refecerunt 41 vetera 42 ædificia, 43 fulserunt 44
fulsa sunt columnis, 45 quæ ruiſſent 46 aut adhuc rui-
 tura essent, *rutura, corrutura*; fabricarunt, *fabricati sunt*,
 47 domos 48 aptas 49 habitationi, 50 ad 51 amuſſim,
 52 & cánonem 53 *na*, uti architectus *architecton* 54 de-
 lineavit: 55 fabri murarii 56 ſtruxerunt 57 muros 58 ex
 cocto 59 latere 60 & iunxerunt 61 novo rudere. 62 il-
 verunt 63 *illinerunt* calce macerata, *muri illiti sunt*, 64
 tegularii 65 texerunt 66 domos, *domus, domus tectæ*
sunt 67 cocta cocto 68 imdrice 69.

§. 11. Fabri ferrarii 1 cuderunt 2 super 3 ferream 4 in-
 cudem 5 *incude*, curvos 6 ligones 7 *ligónes cuſi* ad pali-
 nandum 8 vineas 9 it. *paſtinandas vineas*, ferreos harpagó-
 nes 10 quibus olim corripuerunt 11 naves, *naves correptæ*
 12 in prælio navali, 13 climaces ferreas, ferreas claves, 14
 ferreos cardines, 15 cultros 16 ex optimo 17 chalybe, 18
 & alia ferramenta: 19 ſuſſlaverunt 20 ignem 21 ſolle, 22
 quem Anacharſis invenit, 23 *qui inventus eſt ab Anacharſi*
philopho. Cotiarii 24 acuerunt 25 obtuſas 26 forpices,
 27 & forſices, 28 *forſices acutæ sunt* & alia hebetia 29 in-
 ſtrumenta, 30 in dura 31 cote, 32 nec arcularii 33 defue-
 runt 34 qui confecerunt 35 commodos 36 abacos, 37 *ába-*
ces, ligneas 38 ſubſcúdes 39 ad coaſſandos 40 aſſeres, 41
 varias 42 ſtriges, 43 & ſtrias in columnis: 44 carpentarii,
 45 qui fabricarunt carros 46 & currus 47 rotas 48 & novos
 49 axes, 50 reſtio 51 torſit 52 cannábinum 53 *nam ſupem*
 54 reſſim cannábinam, *reſſem*, craſſum 55 rudentem 56
eraffum: reſtis torta eſt. viotor 57 vievit 58 dolia 59 &
 cinxit 60 vaſa 61 *vaſa viéta & cincta sunt* circulis, 62 &
 adegit 63 eos lignea tude 64 *tudite* ligneo:

§. 12. Ex hoc inſtinctu 1 vindemiator 2 títudit 3
 uvas 4 clava, 5 *tunſa, tuſæ uva sunt* in cupa, 6 & ex-
 preſſit 7 ſuccum, 8 bibliopégus 9 compégit 10 libros
 11 *libri*

11 libri sunt compacti a bibliopecto: infector 12 tinxit 13 pannum, 14 purpureo, 15 colore 16 florido 17 aut austero, 18 pannus tinctus est ab infectore, pictor 19 pinxit 20 raras 21 icones, 22 icones raræ pictæ sunt a pictore. Sculptor 23 sculpsit 24 statuas 25 statuæ sculptæ sunt: scalptor 26 scalpsit 27 a scalptore sculptum est in cupro: 28 linteo 29 texuit 30 linteum, 31 linteum textum est a linteone: pollinctor 32 pollinxit 33 cadavera: 34 cadavera pollincta sunt a pollinctore. Metallicus 35 effodit 36 & eruit 37 metallum ex fodinis, 38 metallum effossum est & erutum: sartor 39 sarfit 40 vestes 41 & eluit 42 maculas. 43 vestes sunt sartæ a sartore, & maculæ elutæ: futor 44 confuit 45 calceos, 46 calcei confuti sunt: coquus 47 coxit 48 cibos 49 & condidit 50 aromatibus, atis, 51 cibi sunt cocti & conditi, frixit alios 52 in ferreo lebete aut ficiili 53 sartagine 54 alii sunt frixi s. friçli aut torruit 55 in craticula. 56 tosti sunt, & affixit 57 carnem verubus. 58. Caro affixa est verubus, fartores 59 farferunt 60 farcimina 61 farcimina farta sunt. a.

§. 13. Molitor 1 moluit 2 frumentum 3 frumentum molitum est: olim 4 vero pistor 5 pinsuit 6 ador, 7 far est pinsitum, pinsum, pistum, aut frenduit, 8 frendit, ador fressum est, lapide 9 & crevit 10 farinam 11 a suo fursure 12 cribro. 13 farina creta est. postea subegit 14 farinam, farina subacta est, finxit 15 panes, 16 panes ficti sunt, & coxit 17 in candente ti 18 furno 19 cocti sunt. quasillarius 20 deglupsit & salignas 3 virgas 7 degluptæ sunt, ex quibus texuit 21 corbes messorias rios 22 & vannos pabulatorias 23 corbes messoriae & vanni pabulariae texæ sunt, quibus servi 24 vannunt 25 vannuerunt avenam: 26 alii fecerunt raros 27 & denfos, 28 pectines 29, quibus pexuimus 30 peximus crines 31 nostros, crines pexi & pectiti, & lendes depexæ, depectitæ sunt, & depexuimus 32 lendes vivas cum pediculis. 33 alii fuerunt cursores 34 & præcucurrerunt, 35 præcucurrerunt dominos 36 suos, s. nis. alii fuerunt cantores, 37 & præcinuerunt, 38 ab aliis præcentum est & tota ecclesia 39 recinuit 40 alii fue-

runt etiam psalteriæ 41 qui psallerunt, 42 in psalterio: 43 citharædi 44 cecinerunt 45 cithara, 46 alii aliud fecerunt, omnes 47 tamen contulerunt 48 operam 49 suam, in commune. 50 *opera collata est ab* 51 omnibus.

§. 14. Plerique 1 prodiderunt 2 etiam ingenium 3 suum sermonibus, 4 dum quisque 5 amat 6 loqui 7 de eo, quod tractat, 8 Venator 9 loquitur de cane 10 suo, *sua* tam celeri, 11 ut anteverterit 12 celerrimas, *celerrimas* 45 feras 13 & *feris*, sive sit celer lepus, 14 aut celeris cerva, 15 sive aliud celere animal 16, quod tetenderit 17 casses 18 apro 19 *casses tensi, tenti* sint, quot pavidos 20 lepores, quot timidos 21 damas 22 *timidas* confixerunt. 23 *lepores pavid confixi sint.* quanto 24 discrimine 25 confecerit 26 *sævam* 27 tigrim 28 *tigridem, da,* maculosum 29 *maculosam* lyncem 30, villosum ursum 31 qui linxit, 32 mel 33 *linctum est*, quomodo lamberit 34 & scaberit 35 vulnus. 36 sermo aucupum 37 est de volucre, 38 aucupio, 39 quando 40 captura 41 turturum, 42 vulturum, 43 accipitrum, 44 delicatiorum *tarum* 45 perdicum, 46 ionicorum 47 attagénium 48 & aliarum volucrum, *volucrum*, 49 *alitur*, quæ migrant 50 solum 51: ubi 52 tetenderit 53 rete 54 suum, *retem suam* recto 55 amite, 56 *ubi rete tensum, tentum sit:* quomodo illexerit 57 per illices 58 & escam 59 rubros unedónes & ceperit 60 turdos, 61 & alias alites, *alios: alites illectæ* *sint & captæ:* piscatores 62 narrant 63 de ingenio 64 piscium, 65 qui pisces capiantur 66 die, 67 qui nocte, 68 *qui diu, qui noctu, it. per diem & per noctem, de die, & de nocte,* quot delphines 69 *delphinos*, quantos jacipénferes, 70 quantos acos, quantos mugiles 71 ceperit. Narrat etiam de reti, *rete* 72 quod in mari *mare* non duret 73, nisi ex cannabi 74 *cannabe* factum sit.

§. 15. Olitor 1 laudat 2 raritatem florum 4 suorum, odorem 5 rosmarini 6 *rorismarini*, rosarum, 7 quod in roseto 8 fragrent, 9 ex quibus floribus seruerit 10 fertum, 11 quibus areis 12 serverit 13 suos siseres, 14 *siser suum*, ciceres suos, 15 *cicer suum satum sit*, atriplex 16 sativum, *atriplicem sativam*, suum rumicem, 17 oxalim acetosam.

18 Laudat usum 19 tenerorum 20 caulium, 21 prædicat
 22 utilitatem 23 cytisi 24 tam sativæ, quam suæ spontis,
 25 quod eius frutex 26 sit bonus 27 ovibus, 28 capris 29
 & apibus. 30 Ostendit 31 etiam cappares 32 suas, *cappar*
suum. Mox transfert sermonem, 33 in seminarium 34
 & narrat, quibus stirpibus 35 insciverit 36 furculos, 37
furculi insiti, qui inoleverint, 38 quæ mali, 39 quæ piri
 40 protulerint 41 præcocia 42 poma 43, *poma prolata*
sint, quod decerpserit 44 maturrima 45 maturrissima po-
 ma, *decerpta* & legerit 46 caduca: 47 quando gelavit 48
 vere 49 *in vere*: narrat, quod timuerit 50 *metuerit* gelu
 51 malis citreis 52 aurantiis, 53 lauro, laurui, 54 fico, fi-
 cui 55 postquam fronderunt, 56 quia aliosæ 57 sunt,
 quod amygdala *amygdalus* 58 protulerit multa amygdala
 59 *amygdalas*. Tum queritur, 60 quod ventus 61 evelle-
 rit 62 humo 63 *ab humo* arbores saturas 64 pomis, *pomo-*
rum arbores evulsæ sint a vento. Quod foderit depres-
 sos, *fas* scrobes 67 *scrobes fossi*, *fossæ*, & depanxerit 68
 arbuiculas 69 *arbusculæ depectæ sint*, ac fixerit 70 propa-
 gines 71 vitium, 72 *propagines sint fixæ* in locum 73 ea-
 rum, quæ exaruerunt 74 & emortuæ sunt.

§. 16. Quando arator 1 est domi 2 suæ, *in domo* aut
 alienæ 3 aut ruri, *rure* 4 sive rure domum, aut domo
 tendit 5 rus, loquitur 6 de rébus rusticis 7 de bovili, 8
 equili, 9 ovili, 10 præsepi, de duobus 11 *bubus* maxime
 egregiis 12 ad opus. 13 De equis 14 & equabus 15 *equis*;
 asinis, 16 asinabus, *asinis*, mulis 17 mulabus 18 *mulis*.
 De semete 19 *sementi* tum de iugeris, 20 (*iugeribus*)
 quantum 21 frumenti 22 messuerit, (23 *frumentum mes-*
sum sit,) quod mergites 24 condiderit 25 in horreo, 26
mergites conditæ sint, quomodo corpus manaverit 27 su-
 dore, 28 Mox 29 queritur 30 de damnis 31 murium,
 32 glirium, 33 limacum, 34 quod noxii 35 glires & mu-
 res arroserint 35 & adederint 36 frumentum in granario
 37 *frumentum arrosus* & *adesum sit*, tardus 38 limax
 segetem 39 depastus. *depasta* 40 sit, *depaverit*) spissa 41
 grando 42 straverit 43 eam, *strata sit* grandine aut hiems
 44 noxia 45 fuerit, propter raritatem 46 nivium: 47
 quod non messurus 48 sit,) uti sementim 49 *tem* fecit.

50 Mox queritur, tantum interire 51 in re familiari 52 quantum 53 redit, 54 ut vix possit pēdere 55 annum 56 cānonem *na*, 57 mox lātatur re familiari, *rem*, & *rei familiaris*, 58 cum porca 59 peperit 60 multos porcellos 61 *multi porcelli parti sunt a porca*, si nefrendes 62 opimatae sunt querneā glande, 63 si vituli 64 agni 65 bene responderunt, 66 quos submisit, 67 *qui submissi sunt*. Cum multa examina 68 apum 69 *apium* reposuit 70 in alveari. 71 *examina sunt reposita*, & quæ alia eius generis 72

§. 17 Opilio 1 seruit *fermones* 2 *sermones ferti sunt* de ovibus, 3 quando totonderit 4 eas, *ea sunt tonsæ*: ubi paverit 5 oves, *oves pastæ sint*, ut vervēces 6 pinguefacti 7 sint, quando admiserit 8 arietes 9 *arietes admissi* ovibus, tum commemorat, 10 quomodo defenderit 11 oves a lupis, 12 *oves defensæ sint*, item defenderit lupos ovibus *hypallage*, quod lupo discerpserit 13 opimum vervēcem, 14 *vervex discerptus sit*, quod eripuerit 52 & exsculpserit 16 prædam 17 leoni esurienti 18 *leone esuriente*. 120) Nautæ 19 exponunt 20 pericula 21 *syrtium*, 22 quas sunt prætervecti, 23 & nominant naves, quæ siderunt, 24 & mersæ 25 sunt: alius mirabundus 26 commemorat 27 gravitatem 28 tempestatium, 29 *tempestatum*, quas nemo 30 prævidit, 31 prospexit, *quæ à nemine prævisæ, & prospectæ sunt*, de stridore 32 rudentium, 33 *rudentum*, de sævo 34 turbine 35, quo malus 36 fractus 37 est, de fluctibus, 38 qui feriebant 39 puppim, 40 *puppem*, & oppreſſerunt 41 totam navem, *navim, navis oppressa est*. Tum narrat de flaminibus, 42 quod flamina fuerint mox secunda, 43 mox contraria, 44 de sævo 45 Borea 46 f. Aquilone, de sicco 47 Euro, 48 de humido 49 Austro, 50 f. Noto, de pluvio 51 Zephyro 52 Ornithiæ 53 & Etesiæ 54 non sunt intecti 55 illis. Remiges 56 narrant de sua triremi 57 qua distributi 58 sint per transtra 59, cursitarint 60 per foros 61, expanderint 62 vela 63 *vela expansa, expansa sint*, & velis passis 64 *panſis* vecti 65 sint, mox remis 66 propulerint 67 triremem, obsecuti 68 sint ventis, *tos* 69 mox legerint 70 raserint *littus, littus, lectum, rasum sit*, mox appule-

appulerint 71 ad continentem, 72 triremis sit appulsa, donec 73 tempestas 74 defauit, 75 quomodo gubernator 76 rexerit 77 clauum, 78 ne alliserit 79 navem ad scopulos, 80 *navis allisa sit*, nec inciderit 81 in charybdim, 82 *dinac scyllam*, 83 aut rapidum 84 vorticem, 85 sed collocaverit 86 navem salvam 87 in portubus, 88 *portibus*.

§. 18. Miles 1 facit mentionem 2 vulnerum 3 *de vulneribus*, quæ accepit 4 manu dextera 5 *dextra, dextima, sinistra*, 6 *sinistima*, fronte sua, *sincipite* 7 *occipite* 8 *occipitio, sinciput, occiput*, & aduerso 9 corpore, *aduersum corpus, græcism.* aut auerso 10 cum dimicavit, *dimicuit*, 11 in primori 12 *primore acie*, 13 cum conscendit 14 *mœnia* 15 *scalis*, 16 postquam 17 tuba 18 *clanxit*, 19 ostentat 20 obductas 21 *cicatrices*, 22 quot stipendia meruerit, 23 *meritus sit*, decem, viginti, quoties 24 *periclitatus* 25 sit *vita* 26 *de vita Sveton.* quantum 27 malorum 28 pertulerit 29 *perpeffus sit*, sub dio 30 *pernoctaverit*, 31 in duro 32 *cespite* 33, cubuerit, 34 sine ullo *gaufape* 35 *ulla gaufapi, gaufapa & stramine* 36 *frixerit* 37 & *alferit* 38. ut tremuerit 39 *toto corpore & omnibus artubus* 40 *corpus & artus* 443) & *rapo*, 41 *rapa ac varia radice* 42 *victitarit*, multos dies, *multis diebus*, & *restrinxerit* 44 *sitim sitis restincta sit*, 45 *aqua turbida*. 46 *gloriatur* 47 *etiam virtute* 48 *sua. in it. de virtute sua*, ut torserit 49 *bipennem*, 50 *bipennim in hostes*, *bipennis torta sit*, quot *difsecuerit*, 51 *hostes difsecti sint*, *acinace* 52 *suo*, a summo *vertice* 53 *aut confoderit* 54 *cuspide* 55 *sua s. mucrone suo*, aut *pugione* 56 *suo*, *confossi sint*, quo pacto 57 *adiecerit* 58 *tela* 59 *in hostem tensis* 60 *arcubus*, 61 *aut exploferit* 62 *bombardas* 63 *bombardæ explosæ sint*, & *confixerit* 64 *globis*, 65 *hostes confixi sint*, *prostraverit* 66 *humi*, *strati sint humi*, *in humum*, *spoliaverit* 67 *exsanguis* 68 & *exanimis* 69 *exanimos*, pariter ac *semianimes*, 70 *semianimos*, & *prostratos* 71 *humi, mo, in humum*. 615.

§. 19. Dux 1 etiam meminit 2 *cladium*, 3 *cladum, de cladibus*, quas edidit 4 *per* 5 *hostem*. Quoties aperto Marte 6 *conferuerit manus* 7 *manus confertæ cum hoste*, quod caverit 8 *suo capiti ferrea casside*, 8 *cassida*, &

& pectori 9 æneo 10 thorace. 11 Quomodo duxerit
 12 copias 13 suas per avia 14 *ellipsis.*) saltuum, 15 *per
 avios saltus,* per angustos calles it. *tramites,* trans 16 ar-
 dua 17 montium, 18 *trans arduos montes,* circummife-
 rit 19 equites 20 circum 21 montem it. *montem circum.*
(anastrophe.) luna pernocte, 22 exhortatus 23 sit mili-
 tem pauca 24 pro tempore, 25 oppresserit 26 hostem
 incautum, 27 sustulerit 28 clamorem, 29 equites 30
 concitarint 31 equos 32 in hostem calcari 33 suo, ex-
 pavescerint 34 equitatum, ut vix 35 potuerint exuere
 36 equis capistros 37 *capistra,* & induere 38 frenos 39
frena & capeßiverint 40 fugam 41 nudis 42 equis,
 deseruerint 43 peditatum, 44 ut conciderit 45 plus 46
 tertia parte peditum 47 *hostes sint concisi,* ut temperarit
 48 superatis 49 hostibus, *temperatum sit,* qui se dedi-
 derunt, 50 ut cæso duci 51 detraxerit 52 opima spolia
 53, diripuerit 54 ditia 55 castra 56 *castra direpta sint,*
 circumtulit 57 arma victricia, 58 *arma circumlata sint,*
 compleverit 59 omnia pavore, 60 *omnia sint completa
 pavore.* liberaverit 61 patriam 62 interitu 63, *ab interi-
 tu,* & demserit 64 civibus 65 omnem metum 66 obfi-
 dionis, 67 *metus dentus sit.* Mox narrat, quod obsede-
 rit 68 munitas 69 urbes, 70 *urbes obsessæ sint* a se, ag-
 gesserit 71 aggeres 72, *aggesti sint,* quassarit 73 mœ-
 nia 74 ariete, 75 *mœnia sint quassata,* poposcerit 76
 obsides, 77 potitus 78 sit urbe, *urbem, urbis,* sub 79
 ditionem 80 suam redegerit 81 urbem, *urbs redacta sit
 sub ditionem,* & everterit 82 eam, *ea sit averfa,* aut im-
 posuerit 83 præsidium 84 urbi, *præsidium sit impositum,
 impostum (syncope.)*

§. 20. Mox narrat, quod expugnatio 1 urbis stete-
 rit 2 multo sanguine, 3 *expugnationem stetisse,* item ex-
 pugnare urbem stetisse multo sanguine, quot amiserit 4
 & desideraverit de primariis 5, secundariis 6, item de mi-
 litibus primæ, secundæ legionis, quot amissi & desiderati
 sint, quod suppleverit 7 *supplerit (syncope)* legiones 8
 accensis 9, *legiones suppletæ sint,* quod iudex bellicus
 10 voce præiverit 11 sacramentum 12 tyronibus 13 *ty-
 rones,* incunte vere 14 exercuerit 15 copias, 16 & præ-
 struxe-

struxerit 17 marti 18 & exeunte vere 19, recensuerit 20 quod loco idoneo 21 fixerit posuerit castra, 23 *castra fixa, posita sint*, incurſaverit 24 hosticum agrum 25 *ager incurſatus sit*, statione hostili 27 tenus 26 imo castris, *castrorum tenus*, usque castra item usque ad castra: omnia diripuerit *direpta sint* 27 pone 28 castra, ceperit 29 captivos 30, captivi capti sint. imperavit, 31 iusserit tributum, 32 ac pabulum 33 civi 34 rustico 35 *pabulum imperatum sit civi* propius 36 hosti, *hostem moverit* 37 intercluserit 38 *commeatum* 39 hosti, *commeatus sit interclusus hosti*. Item intercluserit hostem *commeatu*, *hostis interclusus sit commeatu*. Prope 40 annum 41 confederit, 42 arcuerit 43 hostem transitu, 44 prohibuerit transitum hosti, hostem transitu audito, 659) hostem adversus 46 se tendere, 47 item *audiens, audiente se*, quod duplicaverit 48 stationes 49 duplicarit. Cum nuntiaretur 50 hostis adventare, 51 hostem adventare, traiectum 53 copias, *ad traiciendum, traiciendas copias, traiciendi causa*. 639) Tandem & quod devicerit 53 hostes, *hostes devicti sint*, pactus sit 54, inducias 55 mensis 56 unius, plurium, 57 quibus legibus 58 pacem dederit 59 *pax data sit hosti*.

§. 21. Discipuli 1 in scholis 2 garriunt 3 quoque de rebus scholasticis, 4 quæ in classe & sua gesta 5 sint, quo ordine 6 sint collocati 7 in proximo 8 certamine, 9 sæpe 10 coram 11 Ludimagistro, 12 cum circumspexit, 13 & avertit 14 oculos 15 alio, 16 nunc de papyro 17 ubi 18 & quanti 19 *quanto* optima 20 papyrus (*um*) venalis 21 sit, quod prisci 22 eam ex biblo 24 ægyptiaca 23 *co*, contexuerunt 25 *contexta sit*. Quanti scalprum 26 steterit 27 *f. confiterit, quanto*. Quis condiscipulorum 28 *ex condiscipulis* sit peritissimus 29 aptandi 30 & acuiendi 31 calamos 32 *aptandorum calamorum*. Nunc de suo hospite, 33 & sua hospite. 34. Nunc de sodali 35 *sodale* quod digressus 36 sit & divulsus 37 sit, ac reliquerit 38 magnum desiderium 39 sui. Nunc Ludimagistrum delevisse 40 & expunxisse 41 degenerem 42 albo 43 studiosorum, quia respuit, 44 & deflavit 45 omnes admonitiones 46 emanſerit 47 sæpe, & abfuerit ex classibus, strepuerit 48 inter 49 docendum, 50 *quotidie*

tidie 51 faceffiverit 52 molestias 53 *negotium faceffitum*
 clam Præceptore 54 *Præceptorem*, 451) oppofuerit 55
 pignori 56 libros aut venumdederit, 57 illuferit & inful-
 taverit 58 prætereuntes, 59 *prætereuntibus it. prætere-*
untes, laceffiverit 60 fodales conviciis 61 *laceffiti fint*, 62
 incefferit lapidibus 63 impegerit, inflixerit 64 alapas 65
alapa impactæ, inflictæ sunt, femper ferociverit 66 inftar
 67 equi indomiti, & intractati 68. Narrant, quod ira-
 tus fuerit, 69 succenfuerit aliis, qui non aufcultaverunt
 70 Magiftrum. (*tro*,) non attenderunt 71 explicationi,
 (*nem*,) 72 riferunt 73 inter 74 precandum 75 *preces*. Con-
 fabulati funt 76 cum confefforibus, 77 quomodo corri-
 puerit 78 eos, *correpti fint ab eo*, & vabularint præfentibus
 79 omnibus, *præfente omnibus Archaismus*,] in præfen-
 tia omnium, & accusarit 80 negligentiam 81 eorum, quod
 graviter invecus fit 82 in alios, qui eum onerarunt men-
 daciis, 83 *a quibus oneratus eft mendaciis*, quod animad-
 verterit 84 feipione 85 fuo in lascivos, 86 *quod animadver-*
fum fit craffo fufi in lascivos, & coërcuerit, 87 compescue-
 rit lasciviam 88 verberare 89 *lascivia fit coërcita*, quomodo
 minatus 90 fit omnibus, quod coërciturus 91 fit eos 92 ver-
 beribus, 93 relegatione, *fe coërciturum effe eos, fore ut coër-*
ceat, eos a fe coërcitum iri, coërcendos effe, fi perrexerint
 94 abuti f. deuti 95 bonitatem 96 fuam, *bonitate*.

§. 22. Contra 1 quibus laudibus 2 extulerit 3 alios,
laudibus elati fint, qui funt bonæ 4 indolis 5, *generofa indo-*
le, boni indole 490) qui abhorruerunt 6 ab omni petulan-
 tia 7 *petulantiam*, qui experrecti (*expergiti*) 8 funt fum-
 mo mane, 9, furrexerunt 10 ante 11 lucem, 12 elicue-
 runt 13 ignem 14 *ignis elicitus eft*, ex acuto, acuta 15
 filice, 16 incenderunt 17 candelam, 18 repetiverunt 19
 per femihoram, 20 fefquihoram, 21 quæ prædidicerunt
 22 vefpere, 23 *vefpero, vefperi*, edidicerunt 24 ad ver-
 bum Præcepta 25 Grammaticæ, *ces*, 26 Logicæ, *ces*,
 27 Rhetoricæ, *ces*, 28 pertractarunt 29 Locos Rhetoricos
 30 *loca*, 179) qui agunt 31 de inventione 32 & Schemata
 33 Rhetorica, Schemas Rhetoricas, quæ inferviunt 34
 exornando 35 (634) orationem 36 exornandæ orationi,
 imitati funt 37 Periodos 38 Ciceronianas 39 ad 40 præfcri-
 ptam

ptam 41 methodum 42 excerpterunt 43 ornatas 44 phra-
ses, 45 *phrases excerptæ sunt* & digesserunt 46 eas ordine
suo, 47 *digestæ sunt*, 48 impleverunt pugillares 49 suos,
pugillaria observationibus 50 quæ verba obsoleverint 51
obsoleta sint, quomodo Dialectus 52 Attica 53 diversa sit
54 a Dialecto Jonica, 55 Æolica, 56 Dorica, 57: quæ
sint propriæ 58 quæ impropriæ 59 diphthongi 60: quæ
sit virtus 61 epus, 62 quod epos Virgilii sit elegantissi-
mum 63 *præclarissimum* omnium, *inter omnia, ex omni-*
bus, post 64 Homerum, qui ultro 65 verterunt germani-
ce 66 & transtulerunt 67 in linguam Germanicam 68
partes elegantiores Æneidis, *Æneidos*, 69 Fabulas 70 Me-
tamorphosis, *ios, eos*, 71 comprehenderunt 72 *compre-*
hendere: Qui non minus 73 assidue 74 versarunt 75 Bi-
blia 76, illum sacrum 77 Codicem, 78 *assidue versati*
sunt in Bibliis, illo sacro Codice, & ex Libro Genesis,
ios, eos, 79 ceterisque 80 aunotarunt, 81 quæ de Adam
82 Abraham, Mose, Saul, David, 81 aliisque explicita
explicata 83 sunt, de *Ada, Adamo, Abraba, Abrahamo,*
Saulo, Davide, qui nusquam 84 abierunt 85 Præceptoribus
inseciis & imprudentibus, 86 *imprudente (Archaism.)*
abfuerunt 87, nec ingratiis 88 Præceptorum s. invitis Præ-
ceptoribus, quibus, *queis* dies nullas, *nulla* sine linea, *abivit*
abiit 89 imo ne una quidem hora 90 diei, *dies, die* 157).
Quod tales proposuerit 91 aliis exemplo 92 imitandos,
93 quod hortatus 94 sit alios ad æmulandum 95 illos.

§. 23. Non tantum vero ex propensione 1 animi
2 multi incubuerunt 3 in, ad literas, *literis*, sed etiam,
alius secutus est 4 aliud 5 genus 6 studiorum, atque ser-
mone eorum sapuerunt 7 *cluerunt* 574] disciplinas, 8
quibus *quas* studuerunt, 9, alios iuvit 10 studium anti-
quitatis, 11 qui eruerunt 12 res, quæ fere fuerunt obru-
tæ 13 vetustate, 14 *obliteratæ*, illi ostenderunt 15 9
triste 16 esse & non lætum, 17 quia fuit signum 18 cæ-
forum 19 in acie 20: Romam conditam 21 esse a Ro-
mulo, *Romulum condidisse Romam*, & nomen inditum
esse ab eo, *indidisse* & fuisse augurio 22 superiorem
23 fratre Remo, cum vidit duodecim 24 vultures 25
in

in Collatino 26 colle, 27 hic tantum sex, quia incertum 27 erat, uter 28 eorum, *ex illis* esset maior natu, 29 & uter minor natu, 30 quod Frater Remus ab eo cæsus sit 31 per Celerem præfectum 32. *fratrem Remum caesum, enectum, enecatam*, quod Romulus ceciderit: enecuerit, *enecaverit* Remum, propter violationem 33 mœnium, 34 dum per 35 contemptum 36 transilivit, *transiliit*, 37 mœnia, quæ circumdedit urbi, 38 *quibus circumdedit urbem*: quod Consul 39 federit 40 fella curuli 41 *Consulem sedisse in*, quod duodecim 42 lictores 43 prætulerint 44 ipsi totidem 45 fasces 46 virgarum 47 cum securi 48, *fasces prælati sint*. Agunt 49 de Duumviris 50 Triumviris 51 Decemviris 52 de potestate 53 & munere 54 Duumvirorum, *Duumvirum*, Triumvirorum, Decemvirorum; hi creati 55 legibus 56 petendis 57 Athenis 58 ex Græcia; de tribubus 59 in quas Roma descripta fuit 60 a Romulo, *Romulus descripsit Romam*. De Tribunis Plebis 62 plebei, 158) quod imminuerint 63 auctoritatem 64 Senatus 65 *Senati* 151] *auctoritas minuta (aphaeresis) sit*: de Senatusconsultis 66 *Senatusconsultis* & plebiscitis 67 *scitis plebis*, quod Senatus iniussu plebis plebei non temere sciverit leges, aut Senatus-consulta, *leges & Senatus consulta non temere scitæ (syllepsis) scita sint*: de ædili, & le 69 quod cura 70 publicarum 71 ædium 72 porticuum 73 publicarum ipsi delata 74 sit. Defeciale 75, quo ritu 76 percusserit, *icerit, feriret fœdera*, 77 *fœdera percussa, icta sint*. De legione 78 quod complexa sit 79 quatuor 80 *quattuor (diplasiasmus)* millia 81 peditum, 82 *quater mille pedites*, interdum 83 quinque 84 millia peditum, *quinqies*, 85 *mille pedites*, imo sex 86 millia peditum, *sexies* 86 *mille pedites*, præter trecentos 87 equites, *ter centum* 87 equites; contra in phalange 88 Macedonia 89 erant octo 90 millia virorum, *virum* 803) *octies* 91 mille viri.

§. 24 Agunt de chlamide 1, qua Imperator 2 (*Indu-penthes*; se amicit, *amixit*, 3 *qua amictus fuit*, de balteo, 4 quem quod gestarunt 5 olim, pro 6 quo hodie 7 cingulus, *lum* 8 receptus, *tum*, 9 quo accinxerunt 10 ensen 11 suum lateri 12 sinistro 13 *latus sinistrum*

strum accingitur ensi (hypallage:) quo pacto 14 quam-
dam instruxerint 15 aciem 16 acies sit instructa, com-
miserint 17 pugnam 18 pugna sit commissa, clauserint
19 urbes operibus 20, urbes clausæ sint, admoverint 21
turrim 22 ligneam 23 turrem mœnibus, 24 longa 25
trabe 26 præfixa 27 capite 28 ferreo 29 arietis 30 labe-
fecerint 31 muros, 2 muri labefacti sint: & patefecerint
33 urbes ruina 34 urbes patefactæ sint: de ludis 35 &
agonibus, 36 quos instituerint, 37 qui instituti sint, de pa-
ri 38 gladiatorum 39 quo ritu composuerint 40 eos & com-
miserint 41, compositi, compositi [syncope:] & commissi
sint, de rude 42 quam donabant 43 pugili 44 quæ do-
nabatur pugili, qua pugilem donabant, qua donabatur pu-
gil, in 45 lignum 46 missionis, 47 qui sapius 48 supe-
rior 49 fuisset pare suo. De batuatoribus 51 qui ru-
dibus batuerit 52 in batualibus: 53 de veste 54 qua im-
puberes 55 impubes induti 56 fuerunt, quæ induta fuit
impuberibus: de toga virili 57 qua puberes 58 vestiti
fuerunt, de diademate 59 regio 60, & diadema regia &
phrygio 61 tiara 62 phrygia; explicuerunt 64 etiam no-
bis fastos 65 fastus Romanorum, qui dies fasti 66 aut ne-
fasti 67 sint, mense 68 Martio, 69 Aprili, 70 Maio,
Quintili, 71 Sextili, 72 Septembri, Octobri, & ita por-
ro 73 quid quarto tertio, secundo Calendas 81 2) (scilicet
ante) quid ipsis Calendis 74 Decembris, & bribus, Ia-
nuario, facere sueverint, fuerint, 75 quid postridie 76
Calendarum Calendas faciendum 77 (faciundum) esset,
quod nunc decimus tertius, 78 tertius & decimus, nunc
decimus quintus 79 quintus & decimus appellatus sit 80
Idus, 81 Idus appellatæ sint, uti etiam Nonæ 82 sunt
diversæ 83 ab Idibus, quod in aliis quintus, 84 in aliis
septimus 85 dictus 86 sit Nonæ, Nonæ dictæ sint, ob-
servarunt 87 quid pridie 88 Nonarum, Nonas & Iduum:
Idus, & postridie 89 Nonarum, Nonas & Idus Iduum
gerendum, 90 gerendum esset (antithesis).

§. 25. 1 Exquisiverunt, quibus ritibus natalis 2 esset
celebrandus, 3 quo ritu 4 sepeliverint 5 defunctos 6
mortui sepulti sint, aut potius 7 combusserint 8 combusti
sint,

sint, postquam, ubi 812) extulerint 9 cadavera, 10 *cadavera* elata sunt, reliquos 11 cineres 12 cum reliquiis 13 [*diplasiasmus*) cinerum 14 condiderunt 15 *cineres conditi sunt*, in urna: 16 de 17 lúgubri veste, qua luxerunt 18 defunctos, de præficis 19 quæ mortuos defleverunt 20 & planxerunt 21, a quibus mortui deslekti & plancti sunt, de siticinibus 22 qui sunt soliti canere 23 næniam, 24 de moneta 25 quod olim 26 pecuniam pependerit 27 *pecunia pensa sit* per libripendem 28: quod denarii 29 valuerint 30 decem 31 assibus 32 *asses*, & fere 33 tanti 34 *tantum*, quanti *quantum* drachma, 35 nempe 36 tribus 37 grossis 38 tres grossos, quod sestertius 39 valuerit duobus assibus & semisse 40 *duos asses & semissiem*. Sestertium est mille 41 sestertiorum nummorum, 42 *sestertium* & valet fere viginti quinque ducatis 43 Hungaricis 44; decies 45 sestertium viginti quinque 46 millibus ducatorum, *quingies & vicies mille ducatis*. De pœnis 47 quas luerunt 48, qui convicti 49 essent furti 50 *de furto*, peculatus 51 & *de peculatu*, & repetundarum, *de repetundis*, & damnati 52 dupli 53 quadrupli. 54 De forma crucum, 55 *crucium*, quibus affixerunt 56 servo rebelles, 57 *servi rebelles affixi sunt*. Egerunt 58 etiam de auguribus 59, quo modo illi ex volatu 60 avium, *aliturum*, 61 & cantu 62 oscinum, 63 prædixerint 64 futura, quod censuerint 65 cornicem, 66 inauspicatam, 67 bubonem 68 dirum 69 & *diram*, 836) uti etiam striges inauspicatæ putantur, explicarunt, 70 quid fœta 71 vulpes 72 & prægnans 73 canis portenderint 74, si occurrissent 75, *obvia fuissent*. Si repente 76 tonitru 77 auditum esset, *tonitrus auditus* & præter 78 opinionem 79 tonuisset 80 & ignis 81 emicuiisset 82 ex nubibus 83 aut stella 84 micuiisset 85 clarius 86 solito 87.

§. 26. Mythologia 1 delectavit 2 alios, *alii sunt delectati Mythologia*, & inquisiverunt 3 fabulas 4 Poëtarum, sine, *absque*, quibus Poëtæ difficillimi 5 sunt intellectu 6, *intelligere Poëtas est difficillimum*, quid finxerint 7 *quid sit fictum* de chao, 8 quæ origo 9 chaus, quam formam Iupiter dederit chai, *quæ forma*

ma datur fit *chai a Iove*. Quod chaos informe ro fuerit, si mentio fit 11 Palis, 12 Panos, 13 Erynnis 14 *Erinyos*, de Pale, Pane, Erinny, sciunt quod præfecerint 15 Palem pascuo, 16 uti & partibus 17 *partibus*, & celebrant 18 ei festum palilium: 19 Pana esse Deum pastorum, 26 Erinny 21 turbare 22 mentem 23. Si mentio fit Alethus, Megaræ, Tisiphonis, sciunt esse Deas ultrices 24 Deos ultores 24 (464) scelerum, Si mentio fit Atropus, Glothus, Lâchesis, de *Atropo*, *Clotho*, *Lâchesi*, sciunt, esse parcas, 25 & sic dici, quod parserint, *pepercerint*, 26 nemini, *nemini parcitum*, *parsum sit ab illis*, neque etiam parcituræ sunt ulli, *nec ulli parceretur, parcebitur* 279). Quod Charon sit portitor 27, *Charontem*, *Charonta esse portitorem* manium 28 qui sunt exuti 29 corpore, eosque traiecisse 30 Acherontem 31 *Acheronta* lintre 32 suo *sua* Minoem esse præsidem 33 iudicum infernalium, 34, & recepisse 35 pios in campos Elysios, 36 sed detruisse 37 impios in tartarum 38 tristem 39, *triste*, *tartara tristia*, *averna*: tricipitem 40 Cerberum esse custodem 41 inferorum, 42 illumque excubuisse α in atrio β & allatrasse exeuntes, 44 *exeuntibus*, ut inferi resonuerint & percrepuerint 45 latratu, & per Acherusium, am, Specum (*Specus*), ab Hercule extractum esse. 46 De callidæ Sphynge 47 finxerunt, *fictum est*, quod fregerit 48 sibi cervicem 49 suam, quia Oedipus solvit 50 Aenigma eius, quod *aenigma eius solutum est ab Oedipo*, *Oedipode*. Præter 51 Sphingem Mythologi debent scire non tantum nomina Aellus, Celæus, Ocypetes, sed quod de Aello, Celæno, Ocypete finxerint esse Harpyas vultu virgineo 52: præter 53 Geryonem tricorporeum 54 finxerunt etiam alia 55 monstra bicorpora 56 nec tantum norunt, *norunt* 57 nomina novem Musarum, sed etiam functionem 58 Thaliæ, Clius, Melpómenes, Euterpes, Terpsichores, Eratus, Polymniæ, Uraniæ, Calliopes; eis *iis* curam 59 esse demandatam 60 poësis, 61 *poësis*, *poëseos* & aliarum artium, biiugem 62 Parnassum & altum 63 Heliconem, *Helicon*, qui est æmulus 64 illius, esse sacros 65 Musis, & sedem 66 esse Musarum; Apollinem esse præsidem, templum 67 esse dicatum

68 illi Delphis, celeberrima 69 urbe Græciæ, undique
70 legatos 71 esse missos Delphos celeberrimam urbem,
ad Delphos, ad urbem Delphorum consultum, consulendi
causa Apollinem, consulturos, ad consulendum, consulere,
ut consulerent, & vatum 72 unam edidisse 73
oracula 74, quæ sedit 75 super 76 tripodem 77 aureum,
tripode & auro hendiadys).

§. 27. Finxerunt Bacchum, cui etiam nomen 1 Liber
Pater, Liberi Patris, Libero Patri, esse Deum vini; ideo
saltarunt 2 super 3 inflatos 4 hircinos utres, 5 festo Bacchanatium
6 Bacchanaliorum. Vulcanum, cui etiam nomen
Mulciber, Mulciberi, Mulcibri, Mulciberis, Mulcibris
in Lemno, in Insula Lemno, Insula Lemni cudisse 8,
cum Cyclopiis 9 Iovi fulmina, 10 quibus icit, feriebat
11 Gigantes, 12 Gigantas, Titanes Titanas. Officium
13 Larium 14 & Penatium 14 esse, varias res curare 15
domi. Amphionem movisse 16 saxa chely 17 sua, aut
potius sono 18 chelyos suæ, Orpheum, Orphea, Orpheon
ita suaviter suave 810) cecinisse lyra, ut cantu Orphei,
curfus amnium sit inhibitus. 19 Sirones Sirenas Parthenopem,
Ligeam, Leucosiam suavitatem 20 vocum 21 ita cepisse
22 prætervectos 23 prætervehentes (enallage.) ut pellexerint,
illexerint, pellekti 24 sint in naufragium, 25, suaviter canendo.
Quis intelligit Iliadem, Iliada Homeri, Æneidem, Æneida
Virgilii, Metamorphosin 26 Ovidii, si nescit & has & alias fabulas:
Exempli causa, gratia 27 fabulam Echos de Echo 28 quod
contabuerit 28 amore 29 Narcissi: Himenem esse Deum
nuptiarum 30: de nativitate 31 Orionis: de tribus,
ternis 32 filiabus Phœrcynis, quæ usæ sunt 33 uno oculo
per vices 34: de Actæone, qui mutatus 35 est in cervum
36, in cervo 683) & instructus 37 cornibus 38 cum conspexisset
39 Dianam cum Nymphis 40 lavantem 41 lavantes (syllepsis.)
cum se lavissent: de Paride, Pari, qui adulteravit 42 Helenam:
de Castore & Polluce, astrum 43 alterutrius 44 alterius
utrius 79) apparuisse 45 alterius 46: de Neptuno, quod
temperat 47 temperet oceanum, pelagus, 48 tridente,

21 qui, quod 509) est insigne 49 eius: de Eride, Dea discordiæ 50: de iurare 51 Deorum, quo fulserunt 52: de Flaminibus 53, qui fuerunt consecrati 53 Diis, Deis, Dis. De Pæâne, 54 qui solitus 55 est cani in laudes 56 Deorum, Deum. De Styge 57, per quam, de Acheronte, per quem, de Phlegetonte; Orco, per 58 quem iurandum 59 erat Diis, & si peierassent, 60 peieravissent, prohibiti sunt 61 nectare 63 & ambrosia, 62 nectar & ambrosia iis prohibita sunt, prohibita est 841: De Jano bifronte, 64 quod tribuerint 65 binas 66 frontes, binas frontes tributas esse ob 67 prudentiam, causa prudentiæ, ergo, & clavem 68 clavim, cum baculo, 69 clavem & baculum esse tributa 461). Quæ omnia & alia plura 70 pluria, uti iucunda 71 sunt lectu, 72 uti scire hæc & alia est iucundum, ita necessaria 73 sunt ad intelligendum 74 poëtas intelligendos.

§. 28. Alii hoc instinctu 1 operam suam contulerunt 2 in historiam antiquam. operam finxerunt & collocarunt 2 in 30 historia, nam qui vult audire 3 eruditus, 4 [537) illum oportet 5 scire historiam Hermétis Trismegisti, Zoroastris, Trois, Laomedontis, Dardani, qui pater est Dardanidarum, Dardanidum, Anchisæ, a quo Anchisiadæ, orti, 6 Aeneæ, a quo Aeneidæ, Hectoris, Aiácis, Agamémnonis, Conónis, Amázonum, Lacónum, Manlii Torquati, qui detraxit aureum 7 auream 8 torquem 9 torquem & aurum (hendiadys) Gallo, torques detractus, detracta est, Scipionis, a quo Scipiadæ orti. Tacebo de recentiore, recentiori 10 historia, ut taceam, quæ sunt gesta 11 imperante 12 ti Plant. Carolo Magno, & sequentibus 13 Imperatoribus, 658 sub Carolo M. quæ nemo potest ignorare 14 sine turpitudine. 15 Historia Literaria hoc seculo 16 in hoc seculo & superiori re 17 valide, valde invaluit 18 & exculta 19 est. Illa docet nos, nos docemus illa, ab illa, non tantum virtutem Poëmatum 20 poëmatorum, Poëmaton, Epigrammatum, 21 Epigrammatorum & ton, sed etiam qui excelluerint 22

præcelluerint aliis, antecelluerint aliis, alios Poëmatibus, Poëmatibus - Epigrammatibus, Epigrammatis 176) his, *in his* nemo 23 est superior 24 Martiale. Horatius non est inferior 25 Iuvenale & Persio, satyra; 26 Virgilius meruit, *meritus est* laudem 27 epus 116); 28 Ovidius metamorphóseum & *on* 29. Illa observat, 30 Philetam, *than* fuisse gracillimum 45) 31 Hypponactem, *ta* fuisse maledicentissimum, 32 quia carmine suo 33 redegit ad restim 34 *em*, socerum suum Zoilum esse nominatum, 35 Homeromastygem, *ga* 36 a priscis 37, quia eius Poëmata 38 carpfit 1) 39 quia tamen solus meruit dici Poëta, (*gracism.*) poëtam & Alpha 40 Poëtarum iure dictus est, nam optimus est non tantum sui seculi, sed omnis ævi 41. Córacem, *ca*, fuisse veterrimum 42 & primum Rhetorem, *ra*, Demosthenem *Demosthena* fuisse eloquentissimum, 43 ex decade 44 celeberrima 45 veterum Oratorum; 46 Epictetilampadem, *da* ficilem 47 venundatam esse, venivisse 48 tribus millibus 49 drachmarum 50 *ter mille drachmis*: tanti factus est 53 propter 51 *enchiridion*, 52 *enchiridii causa*, ergo, *causa enchiridii*: Dogma 54 Epicuri non debet esse ignarum 55 litterato 56 *litteratus non sit ignarus dogmatis*, de atomis, 57 quæ, *qui*, illo arbitro 58 *illius arbitrio* sunt principium 59 mundi, 60 in numerato habeat 61 necesse 62 est sententias 63 septem Sapientum 64 *tium* Biantis, Thaletis, Chilonis, Solonis, Pittaci, Periantri, Cleobui. Superfedebø 65 labore, *labori* 60r) plura afferendi 66, nam illa historia est infinita, 67 propter insatiabile 68 *ca* coethes 69 (146) scribendi 70.

§. 29, Alii prætulerunt, 1 præposuerunt, antehabuerunt, *habuerunt ante (hysteron proteron)* historiam naturalem, 2 *ab iis historia naturalis prælata, præposita, antehabita est*, & inquisiverunt 3 ingenium, 4 *ingenium inquisitum*, bipedum 5 quadrupedum 6 animalium, monocerótis, 7 rhinocerótis, 8 quorum ille habet unum cornu 9 *cornum* in fronte 10 sua, hic autem in naso, quo discerpit 11 ventrem 12 Elephantis, *tis*, 13 *qui* ille est mollior, 14 reliqua 15 cute: 16 Indagaverunt

17 *arunt* naturam 18 hystricum 20 hirsutarum 19 *torum*; fævarum 21 tigrum 22 *tigridum*, maculosarum 23 *orum*) lyncum 24 leopardorum 25, chamæleontis, 26 qui dicitur vento ali 27. Indagarunt naturam concolórum 28 & versicolórum 29 avium, 30 *alitur*, quæ innotuerunt 31 nobis, naturam Aëdonis, 32 quæ suavissima 33 est, *suavis* 315) omnium cantatricium, 34 *inter*, *ex*: Alcyonis 35 f. *halcyonis*, quæ ipsa bruma & *in bruma*, 36 excludit 37 pullos, 38: candidæ 39 lagópodis: 40 quæ amat 41 nivofas 42 alpes 43, ingenium 44 palumbium, 45 marium 46 & fæminarum, 47 gruum, 48 & hirundinis, 49 quæ prænuncia 50 amœni 51 veris: 52 cénchridum, 53 quæ sunt alites carnivoræ 54; aquilarum, 55 quæ degeneres 56 pullorum 57 pullos abiiciunt; 58 gryphum; 59 *grypum*, qui similes sunt corpore, *corpus*, leonibus, 60, *leonum*, alis 61 & facie, *alas* & *faciem* (*græcismus*,) aquilis, *arum*: Arabici 62 cæphœnicis 63 qui quæ dicitur revixisse 64 ex cineribus 65 suis, postquam 66 vixit sexcentos 67 annos, *annis*, imo etiam vespertilionum, 68 qui alati 69 sunt, it. *quæ alata sunt* 815) & quadrupedes 70: Observarunt 71 etiam discrimen 72 anguium, 73 serpentium, serpentum, qui quæ exuvias quotannis in acuto vepre, *sente* deponunt, & viro 74 suo non tantum perdunt, 75 sed & sibilus 76 *sibilum* eorum, earum, terret 77 nos; cerastarum, 78 qui octo cornua in capite habent; colubrorum 78 *brarum*; nátricum, 79 quæ qui natant 80, cénchrium, 81 qui recto trámite labuntur, 82 cum alii convolvuntur in spiras, 83 cum serpserunt *a*, *repserunt*, *sepium*, 84 qui inprimis lethiferi sunt 85.

§. 30. Qui scrutati sunt pelagus, 2 pelagum, quot 3 miracula 4 repererunt, 5 *reperita sunt*, ab iis, halæces 6 sunt dignæ 7 notatu, 8. *quas notemus*, *quæ notentur*, *ut notentur*, notari ob multitudinem, 9 cete 10 notanda sunt, *ceti notandi*, ob magnitudinem, 11 nam teste Plinio, 11 *secundum Plinium*, *testimonio Plinii* 12 cetus 13 captus, 14 qui longus 15 fuit sexcentos 16 pedes, 17 *sexcentis pedibus*, *sexcentorum pedum*, & latus 18 amplius 19 tercentos 20 *pedes*, *pedibus*, prodiderunt 21 polypum 22 polypodem exossem 23 esse, & pro 24

ossibus 25 habere duram 26 cartilaginem 27: adhæc
 28 colorem 29 congruere 30 illi loco 31, ubi
 est, *in qua est*: Inter 32 gemmas 33 quanta est
 diversitas 34 tam 35 colorum, quam 36 dotium
 37: Amethystus 38 notanda, 39 quia resistit 40
 ebrietati 41, quoties 42 admota 43 fuit umbi-
 lico, 44 sic & Chrysolithus, 45 Sapphirus, 46
 Topasius, 47 pretiosæ 48 sunt, propter colores
 & diversas 49 dotes 50, Cristallus 51 pellucida,
 52 *cristallum pellucidum est* instar 53 vitri: Beryl-
 lus 54 Carbunculus 55 ópalus 56, Amaragdus
 57 præditi 58 sunt aliis dotibus: 59 unguis
 60 humanus 61 habet magnum instar 62 ony-
 chis 63 & Sardónichis 64 qui *quæ* reperta 65
 est primum in Sardinia: Iaspis 66 æstimata 67
 est pluris auro: Nihil vero durius Adamante. 68
Adamas durissimus omnium. Pumex 69 porosus 69
porosa est notandus, *da*, quod innatat 70 aquæ:
 marmore pario 71 nullum est melius, sed magnes
 72 *magnes autem* mirificissimus 73, *mirificentissimus* est
 omnium, quia attrahit 74 ferrum 75 & vertitur 76
 polum 77 versus 78 *in, ad polum versus*.

§. 31. Philosophi autem non contenti 1 sunt, se
 scire historiam rerum, sed eunt 2 exquisitum 3
exquirere, quæ sit vera 4 origo 5 rerum, 6 quæ
 causa 7 vaporum, 8 nubium, 9 tonitruum, 10
 tonitrûm 7, & coloratæ iridis, lapideorum 11 im-
 brium, 12 nam legitur pluuisse 13 lapis, 14 *la-
 pidem, lapide*, qui 15 halo 16 orta 17 sit,
 qui nox 19 obscura 18 fiat 20 super 21 ho-
 rizontem 22 nostrum, *onte nostro*, cum sol oc-
 cidit, 23 cur cælum rubeat, 24 cum occasurus est
 25; illi evicerunt, 26 dari 27 antipodas, 28
des; ostenderunt 29 arctos 30 duas, maiorem,
 31 minorem 32 nunquam 33 occidere: non
 tantum detexerunt 34 originem 35 eclipsiam lu-
 narium & solarium, 36 sed etiam prædixerunt, 37
 quando 38 futuræ sint, ut etiam quando 39
 pla-

planeta 40 orituri 41 sint, & occasuri, *ra*, sed hastenus
 42 nequiverunt 43 prædicere 44 cometas 45 orituros
ras esse, orituros fore, neque hic substiterunt, 46 sed
 altius inquisiverunt, 47 quæ sit natura animæ 48 no-
 stræ, *animæ (diæresis)* & præstantia, 49 nam anima-
 bus præstamus 50 animantes, 51 *animantes, animantis*,
 806) it. *animantibus*: animantes enim sunt expertes 52
 rationis, 53 *animantia sunt expertia rationis*, nos au-
 tem sumus participes 54 rationis, imo etiam exquisi-
 verunt naturam reliquorum 55 spirituum, 56 & supre-
 mi 57 Numinis. 58 Quæ consideratio 59 digna 60
 est unoquoque 61 homine, *uniuscuiusque hominis*, de-
 cet *unumquemque hominem, homini unicuique*, cuius, cui-
 libet convenit.

§. 32. Debemus etiam multum 1 illis, qui incu-
 buerunt 2 in, *ad Geographiam, Geographia, a*
quibus incubitum est in Geographiam, & definiverunt,
 3 quas terras Téutones, 4 Sâxones, 5 Allôbro-
 ges, 6 Amâzones, 7 Lacônes, 8 Burgundiônes
 9 incoluerint, 10 qui fines 11 fuerint Phry-
 gum 12, Thracum, 13 Arabum, 14 Samnitium,
 15 Arbinatium, 16 Veientium, 17 Afrorum, 18
 Cretensium, 19 Achivorum, 20 *Achivum*, Les-
 boorum, 21 quæ gentes 22 fuerint vicinæ 23
 & finitimæ illis, *illorum*, quas urbes alluat 24 fœ-
 cundus 25 Euphrates, 26 cum rapido 27 Ti-
 gride 28 *fluvius* 833] *Euphrates*, qui regiam in-
 terfluxit & secuit, 29 quod Pontus 30 sit situs 31
 super 32 Pontum Euxinum, *Ponto*, inter 33 Ha-
 lym 34 *Halyn* & Colchidem 35 *Colchida* it. *Ha-*
lym & Colchidem inter, (*anastrophe*) quod Hallespon-
 tus iam antiquitus 36 dispersuerit 37 Europam &
 Asiam: ubi Nar infusum 38 sit Tiberi, 39 *Tibri*,
Tibridi, scil. flumen, & Nar infusus sit [scil. fluvius:]
 quod iracundus 40 Adria 41 dictus sit ab Adria
 urbe, quæ adiacet 42 Adriæ *Adriam*: Insu-
 per 43 eruerunt, 44 quæ gentes accoluerint 45
 singulos 46 fluvios, *fluvii* 47 qui populi fuerint

accola, cur migrarint *a* fedes suas. Neque hoc tantum, sed etiam multo notabilia 48 observarunt. Exempli causa, quod Allia fuerit funesta 49 *scil. aqua*: Romanis, & funestus *scil. annis*, quia exercitus eorum a Gallis Senonibus 50 fusus 51 est à Brenno Duce eorum, quod Brennus fudit exercitum, Anienem 52 ductum 53 esse Romam per aquæductus 54 ab aquilegibus 55 quod aquileges duxerint quod Tanais 56 effusus 57 sit in paludem Mæotin 58, quæ maxima est paludium, emensi 59 sunt, quis sit profundissimus 60 omnium lacuum 61 ex omnibus lacubus, inter omnes lacus; quod Delus, *Insula Delus* 833] celeberrima 62 sit Cycladum, 63 quod Latona ibi pepererit 64 gemellos 65 Apollinem & Dianam, *Apollo & Diana parti sunt*, nam uno partu 66 enixa est 67 ambos 68 ambo. Pharos prope 69 Alexandriam est clara 70 celsa 71 *celfo Pharo* 72. Sicilia celebris 73 est Aetna ignivoma 74 *ignivomo scil. monte*. Olympus creditus 75 est fedes 76 cœlitum, *cœlituum [epenthesis] cœlicolarum, cœlicolum*, 77 *sedes est credita*, quia est tantæ celsitudinis 79 *tanta celsitate*, ut vertice 80 tenus 79 nullae nubes pertigerint, 81 & supra 82 verticem nulla avium, ex avibus sublimetur 83; Pelion quidem præaltum 84 *præaltus scil. mons*, uti etiam Ossa præcelsa, 85 sed tamen Olympus magis arduus 86 est illis, *quam illi* & creditus est esse mons maxime arduus omnium, *inter omnes: ex omnibus* 87 *it. creditum est; Olympum esse maximum*. Multi vero non satis habent 88 se esse gnaros 89 locorum gnari, (*gracismus*) ex libris, sed etiam ipsi peragraverunt 90 urbes, *peragrati sunt*, *urbes peragratæ sunt* magno impendio 91.

§. 33. Non sufficit 1 etiam, scire nomina 2 urbium, 3 civitatum, *civitatum*, aut 4 quot miliaria 5 quot stadia 6 quot passus 7 quot millia 8 passuum, *milliaribus, stadiis, passibus, millibus passuum*, quoties mille passibus distet 9 ab aliis urbibus, an cis, *citra* 10 fluvium, aut trans, *ultra*

11 fluvium iaceant 12 : Sed dignum est *scire*, scitu, Ro-
 mæ fuisse sedem & domicilium 13 Imperii Romani 14, &
 urbem (*enallage*) late dominatam fuisse 15 *late dominam*
 (*antimeria*) fuisse; Corinthi 16 Corinthiacum 16 æs 17 or-
 tum esse, Lacedæmone 18 Lycurgum æquas 19 leges 20
 sanxisse, *condidisse*, *iussisse*, 21 *leges sanctas*, *conditas*,
iussas esse, Massiliæ postea 22 floruisse 23 studia liberalium
 artium, 24 uti ante floruerunt Athenis inventricibus 25
 artium liberalium; quocirca 26 multi Romani *Romanorum*,
ex Romanis miserunt 27 filios Massiliam, uti quondam 28
 Athenas erudiendi causa, 29 *erudiendos* : Massilia tamen
 eversa est 30 à Iulio Cæsare, quia portas 31 clausit, 32
 cum Massilia tetendisset 33 in Galliam 34 *Galliam* [*Ellipsis*]
 Delphii 35 fuerunt clari 36 oraculo 37 Apollinis, qui Del-
 phis oracula reddidit, 38 quapropter multi delphos pro-
 fecti 39 sunt, consultum 40 Apollinem, *consulturi*, *ad*
consultendum, *consultendi causa*, *ut consulerent*. *consultere*.
 Carthagine Dido regnavit 41 atque ibi fuit sedes 42 Di-
 donis, *Didus*, cum fugisset 43 Tyro fratrem Pygmalio-
 nem, *na*. Carthaginem, *ad Carthaginem* Æneas appu-
 lit, *appulsus est*, 44 cum Ilium 45 captum, *capta* 46
 & eversum, 47 *eversa esset*, (scil. *urbs*) Carthagine trans-
 vectus 48 est in Siciliam 49 *Siciliam*, *ex Sicilia Italiam*,
 (*ellipsis*) *in Italiam* 50. Pessinus erat clara templo Cy-
 beles, quæ credita 51 est, esse Mater Deorum, *quam*
creditum est, *esse Matrem Deum*. [*Syncope*.] 52 Rha-
 mnus fuit quidem parva, 53 nam fuit exiguus 54 vicius,
 55 sed inclyta 56 *incluta* (*Antitbesis*) templo Némesis,
ios, *eos* : Hippo clarus, *clara* Augustino, qui oriundus 57
 fuit, *ortus fuit* Hippone. Sulmo fuit celebris 58 *celebris*
 Ovidio, qui *is* (*Enallage*) *ex eo*, *inde* (*Antimeria*) oriundus
 fuit & ideo Sulmonensis 59 cluit 60. Narbo nominatus
 est Martius 61 *Mavortius* (*Antitbesis*) quia Cæsar imposuit
 Colonos 13 *Coloni impositi sunt* à Cæsare ex legione
 Martia: 62 Saguntum 63 celebre obsidio 64 Hanniba-
 lis, & Saguntinæ famis 65 *famis causa*, 66 *causa fa-*
mei. Tibur à Tiburto cognominatum 67 *nata*, qui erat
 natu maximus 68 *maior* (*Enallage*) fratrum, qui id, *eam*
 una 69 condiderunt 70. Anxur clarum, *clara* 71 can-
 dido

dido marmore: 72 Præneste 73 nobile 74 Sacris 75 fortunæ, *Dea fortis*. 76 Susa 77 fuerunt sedes Regum Persarum, uti Hierosolima 78 fuerunt Regum tribus 79 Iudæ, *Hierosolyma* fuit. Quod Sacra 80 Biblia 81 prodiderunt & testes sunt 82. *a* 83 illi iucundi sunt 84 auditu 85 illos *audire iucundum est*, qui condiverunt 86 suos sermones 87 talibus scientiis 88 *sermones conditi fuerunt*.

§. 34. Sed & fœmininus, *sequior* 1 sexus 2 fœmininum, *sequius sexus*, *secus* habet 3 sua studia 4, nec temere 5 materia 6 *materies* differendi deficit 7 fœminas, *nis*. Illæ non deficiuntur materiâ, *materie*, & cum mulieres 8 græcæ 9 fuerint in primis 10 *imprimis* disertæ 11 & promptæ 12 lingua 13; ante *ultra* 14 mares & alias fœminas, quid rebimur 15 intactum reliquisse 16, cum Leschen celebrarant 17 ad fontem Cassotidem 18 *Cassotidis*, ubi *ad quem* (*Antimeria*.) solitæ 19 sunt convenire 20 & conferre seria & ioca 21 *iocos*? Sine, *procul* 22 dubio, citra dubitationem 23 garriverunt 24, mox de supellectile 25 varia, quæ opus est, 26 *qua opus est*, *usus est*, *cuius*, *quam opus est*, 507] de supellectilibus vicinarum, 27 quod supellectilia huius sint splendidiora 28 iusto, illius nimium, *nimis* vilia, 29, mox de Eliaca 30 bysso 31, cuius fila 32 firmiora 33 sunt funibus 34 spartacis 35, quam funes *spartaci*; mox de Carbaso 36 Hispanica 37, *co*; Alia rogat 38 vicinam, quanti, *quanto pretio* mercata 39 sit ulnam 40. Alia quæstæ, 41 linteum 42 esse carum 43 supra 44 modum 45. Alia laudat 46 sorores Iodices 47, quas avia 48 sua, *eius* 819) nevit, *quæ neta est* 49 mappas, 50 quibus proavus 51 stravit 52 mensam, *mensa strata*, mantilia 53, quibus tersit 54 manus sua, *abstersit* 54, *manus tersæ* 55. Alia æneam pelvim 56 laudat, cui insculptum 57 *incisum* nomen atavi 57. Alia meminit 58 telæ 59 suæ, quando exorsa 60 sit eam, & quanto spatio 61 temporis pertexuerit, 62 *tela pertexta sit*. Alia instituit sermonem 63 de 64 acubus 65, quæ maxime idoneæ, *idoneissimæ* nendo 66 telam 67, *ad nendum telam*, *nendæ telæ*, *ad nendum telam*. Alia rogat,

gat, interrogat vicinam, *quærit ex vicina*, 68 quot glomis
glomeribus 69 fili duplicati 70 usa sit, 71 quot glomos, *glomera*
usa sit, alia miratur 72 pictos 73 tapetes 74.

§, 35. Alia carpsit 1 municipem 2 suam, quod negligens 3 sit rei familiaris it. in re 4, quod raro 5 domi sit 6 suæ, semper alienæ 7; mox extulit 8 aliam civem æ, eam esse bonam matrem familias, *familia*, 9 explicuit, *explicavit*, 10 etiam officia matrum familiarum 11 *familia*. Alia protulit 12 aliquid 13 novi 14, quid novi; mox 15 unas, 16 binas, 17 ternas 17 nuptias 18 celebrandas 19 esse, *celebratum iri*, hac vel sequente 20 *ti* hebdomade 21 *hebdomada*, quod 22 vicina nupta sit 23 *nupserit* mercatori diviti 24 nudius octavus, aut nudius quartus decimus. Narravit 25 de die sponsaliorum, *sponsalium* 26, de annulo pronubo, 27 quem Sponsus 28 donavit & Sponsæ 29, quo Sponsus donavit *sponsam*, quo Sponsa donata est, qui sponsæ donatus est. De inaure, 30 de monili 31 colli, *collo* (*enallage*) de spintere aureo 32, it. *de spintere & auro* (*bendiadys*) quanti 33 quanto, quanto pretio *emtum* 33 sit. De dotē 34, quæ dicta 35 est Sponso. Alia contradixit, 36 & contendit 37 Sponsum duplo plus 38 debere, 39 quam possideat, 40 necesse possessorem 41 domus, 42 ideoque raro domi suæ esse: in domo: quod timeat 43 creditores, *sibi à creditoribus*, illum fuisse magnificentiorem 44 & munificentiorem 45 solito & iusto 46, imo multo (*pleonasm.*) magnificentissimum & munificentissimum omnium civium 47, civitatis totius, *tota* 48, non continuo 49 ditissimos 50 esse, qui magnificentissimi sunt, sæpe ditiores fuisse opinione 51 nostra, & omnium spe 52, qui vili 53 veste 54 *vestem* 596) induti fuerunt. Rem 55 mercatoris 56 fore, *futuram esse* 57 meliore, *meliori* loco 58, si vixisset 59 *messe* tenus propria 60, nunc vero metuendum 61 esse, ne foro cedendum 62 sit. Alia quæstæ est de servo comedone 63 & tamen segni 64, quod herus 65 adegerit 66 eum, *adactus sit* *mastryge* 67 ad laborem 68. Alia quæstæ est de serva 69, eam tarde 70 redivisse, *redisse* 71 domum, 72, cum

cum domo missa 73 fuisset obsonatum, 74 *obsonatura*, *obsonandi causa*, eam opertam 76 & *oppertam* esse amatorem 76 suum, mansisse 77 aut præstolatam 77 esse alias servas, *aliis servabus*, aut stetitisse 802) restitisse 78 ad, *apud* 79 circulatorem.

§. 36. Alia quæstæ est, servam suam attulisse 1 a lanio, *lanione* 2 sex 3 aut octo 4 pondo 5 carnis 6 de macro 7 bove, 8 aut macra bove, ut vix 9 esui fuerit 10, *vesca*, ut condienda 11 fuerit aromatibus, 12 *aromatis*, aut sinapi 13 adhibendum 14 *sinâpis adhibenda*. Alia narrat, suam coquam 15 prisca 17 lécytho 18 pinguiorem 16 fuisse, & *co* atram, ut *β*extinctus titio obiter 19 verriſſe 20 culinam 21. Alia narrat, quomodo servas suas exercuerit 22, *servæ exercitæ sint a se*, quot colos 23 plenas *plenos* exoneraverint, 24, *quot coli exonerati, tæ sint*, quot boves 25 mulserint 26 *mulctæ sint*, laudat vaccas, quæ retulerint, *rettulerint* 27 uber 28 distentum 29 lacte, 30, quot caseos 31 presserit 32 per hebdomades, *das*, singulas, quot carnes 33 saliverit 34 *salierit*, carnes *salitæ*, *salsæ sint* pro 35 familia, 36 cum carnes asperſerit sale, *carnes salitæ*, *salsæ sint sale*, *asperſerit salem* carnibus, *sal aspersus sit*, *aspersum sit carnibus*, quod iusserit 37 coquam, *coquæ*, coquere pultem farinaceam 38 *iusserit a coqua coqui*, ex polline 39, quem promſit 40 ex cella penuaria, 41 *penaria*, qui *promptus est*: Alia rogat 42 vicinam 43, num 44 cucumeres 45 legerit conditui 46, quo pacto condiendi sint. Alia quæstæ est de penu 47 consumto, *consumta* 48, de penore, *peno*, *penu consumto*, brevi tempore; 49 coquam nimium 50 butyri, 51 *nimis aromatatum* 52 *torum*, indidisse 53 cibus 54. Alia rogavit 55 suam civem, num prospexerit 56 lignum 57 sibi contra 58 sævitiam 59 hyemis 60 *lignum prospectum sit illi*. Alia quæstæ est, fures 61 subrepſisse 62 in domum suam, sub 63 vesperam, *vesperum*, *sub vespere*, *vespera*, *vespero*, 64 & latuisse 65 sub 66 lecto 67, aut post 68 tabulas 69, noctu 70 aperuisse 71 riscos, 72 cistulas, cistellas 73 clave adulterina 74 & clepsisse, 75 *abstulisse* 76 vestes, 76 aliaque obvia 77 vasa & obice 78 remoto, *remota*, 79 se proripuisse 80 foras 81 do.

81 domo, *ex domo* & evasisse cum vestibus & vasis 82. Alia, fures effregisse 83 clathros 82 ferreos, *effractus*, aut fores 84 ipsas ligneo 85 veste, 86 sed manifestos 87 esse & deprehensos furti, 88 quia homines 89 senserunt 90.

§. 37. Alia quæstæ est, se ante 1 aliquot annos, 3 *aliquot ante annis* orbatam 4 esse una aut duabus 5 filiabus, *filiis*, quæ iam nubiles fuerint. Alia, se 6 amplius 7 annum, *anno* mœruisse, 8 bimestrem 9 trimestrem 10 filiolum, 11 quem ipsa lactavit, 12 cariores esse liberos, 13 *prolem*; *sobolem* cariorem 14 esse matribus, quos ipsa lactarunt, 15 quam qui nutrices 16 fuxissent, idque se ægrius tulisse 17 quod municeps 18 sua gavisa 19 & lactata sit orbitate 20 sua, *orbitatem suam*. Alia amisit 21 filiolum bimulum, 22 trimulum 23. Alia perdidit 24 bellum puerulum 25 sexennem 26, septennem 27. Alia quæstæ est de Xantippe, quæ habitat 28 in proxima vicinia 29 *vicinæ proximæ* :617] quod iras gesserit 30 cum omnibus, quod ambage, 31 *ambagibus*, per ambages elicuit 32 ex fervabus 33 alienis, quid gestum 34 esset domi alienæ, quid ederint 35 & biberint, 36 quod maledicentissima 36 sit, imo maledicentissimâ maledicentior sit, maledictis 37 nunquam 38 abstinerit, 39 *se abstinerit*, nemini pepercerit, 40 ne optimatibus 41 quidem, *parsum, parcitum, sit optimatibus*, sed detraxerit de fama 42 optimatium & *atum*, æque ac municipum 43 *civium suarum*, *detractum sit de fama*. Alia quæstæ est de cive sua futuli, 44 cui commiserat 45 omnia arcana 46 & ei celaverat 47 nullam rem, *arcana commissa sunt, quæ celata erat nullam rem, cui nullæ res celatæ erant*, quod omnia effutiverit. Alia queritur de iniquitate 48 opificum, 49 artificum 50 mercatorum, quod omnia indicent 51 pluris 52 æquo, 53 sæpe duplo 54 pluris, cum aliquid locavit faciendum 665), adhæc 55 stomachentur 56 emtorem, si licitetur, *liceatur* 57 minus. Alia dixit, se melius conciliare 58 e Iudæo, quam tribuli, 59 nam etsi triplo pluris 60 indicavit merces 61 quam licent, 62 *tamen addixisse* 63 minoris, *minori pretio* 64. Alia regeffit

gessit 65, merces a Iudæis quidem solere minoris 66 venire, 67 sed plerumque 68 fucosas 69 esse, se malle 70 pluris 71 maiori pretio, imo dimidio carius 72 emere probam mercem 73. Alia ait, se malle emere in auctione, 74 quam in mercatu, 75 illic vilissime 76 emi, saepe centum denariis 77, quod esset mille denariorum. Alia quæstæ est de habitatione 78, quod habitet domum, in domo, quæ esset exposita 79 imbris, 80 fores 81 pervias 82 esse vento, 83 fornacem perviam esse fumo ambusti torris. Alia fœtidos 84 cimices 85, alia culices 86 malos infestare, 87 quod sita 88 sit 89 ad fluvium, *flumen*, aut quod sonitu 90 & crepitu 91 forium, *forum* 92 vicinarum 93 exterrita 94 sit somno, e somno 95 cum vix obdormivit 96. Alia narrat, quod somnium somniaverit 97. Alia somnium coniecit, 98 interpretata 99 est, *somnium ab alia coniectum est, interpretatum 257*].

§. 38. Qui autem auscultaverunt 1 sermones, 2 sapius, 3 sapiuscule cognoverunt 4 caractères 5 *characteres cogniti* aniini eius, qui differuit, nam exempli gratia, qui crebro meminit 7 fortis 8 & usuræ 9, *fortem, usuram, de sorte, usura, fœnore*, 10 quot millia 11 mercator a se mutuatus 12 sit, *quoties mille*, quot millia mutuaverit 13 Iudæo, quod civis opposuerit sibi pignori 14 domum, pratum, 15 hortum, 16 *domus, pratum, hortus oppositus sit, opposita sint pignori*, quantum 17 numerorum 18 collocaverit 19 in prædio 20, quanti, *quanto* locaverit 21 domum, non est difficile 22 collectu, 23 *colligere non est difficile*, quod avaritia 24 inceserit 25 animum & animo 559) & invaserit talem virum. Qui vero mentionem facit 26 artocreatum 27 *de artocreatibus*, caponum, *caponum*, 28 *de capis, caponibus*, linguarum pavorum 29 *pavonum*, de iecore, *iecinore*, hepate 30 mullorum 31, anserum 32, de conchiliis 33 quo littore 34 capiantur 35 optima, aliisque deliciis, 36 qui narrat sic editur 37 *estur apud* 38 *illum*, sic bibitur apud alium, ac narrat, quod apud Titum pranderit, 573) *pransus sit* 39 lautum prandium; 39 apud 40 Paridem, *da, rim, rin*, Agamemnonem, *na*, Demosthenem, *na*, Chremen, *Chremetem, Chremeta*, cœnaverit, *cœnatus sit* 41 opi-

41 opiparam cœnam 42 (573) quanta voluptate 43 for-
 pferit 44, *forbuerit* calices 45 magnos, quomodo repletus
 46 fuerit vetere, ri, vino 47 *veteris vini*, quomodo ingur-
 gitaverit 48 alios vino, qui partim 49 eorum vomuerint, 50,
 partim eorum depositi 51 sint, pars 52 bene pota 53 re-
 dierit 54 *pars benepoti* 836) *redierint domum*: quo cratere
 55 combiberint 56, compotaverint, quod depleverint 57
 & exhausterint amplius denas 58 aut vicens 59 amphoras.
amphoræ depletæ & exhaustæ sint 60 vini, quod avus 61
 condidit, 62 quod totos dies, *diebus* luserit 63 alea, *aleam*
 64, tesseriis, *tesseras*, 65 & noctes triverit, *teruerit* 66
 chartis losoriis 67, quod stertuerit, *sterterit* in 68 medi-
 am *um diem* 69 ad ipsum meridiem, & cum collibuit,
 70 *collibitum fuit*; surrexerit cubitu, 71 (641) quod ex-
 perrectus 72 arserit 73 siti 74 ita, ut zytho 75 aut frigida
 76 eam vix restinxerit 77 *sitis restincta sit*.

§ 39. Qui crepuit 1 quod cum 2 rixali, *le*, 3 rixatus
 4 sit in lupanari, 5 quod ille suam, *suum*, Glycerium 6 am-
 plexus 7 sit, quod epistolium 8 ipsi, *sibi* 819) sit redditum
 9 ab Amaryllide, 10 in quo scripserit, quod arserit 11
 desiderio 12 sui, *eius*, quod timuerit, 13 ne odio 14 sui
suò (enallage) aut negligentia 15 sui, *sua* non reverterit
 16 *reversus sit* definita 17 hora 18 aut quod ventura sit,
sè venturam, venturum 270) *esse*, quid responderit 19 ad
 litteras, *respondit*, 822) quod pariter flagret desiderio eius
 videndæ, *videndi* Ter. quis non intelligit 20 omnibus ta-
 centibus 21 it. *tacente* (Archaism.) eum esse heluonem 22
 gulonem 23 gurgitem & voraginem 23 patrimonii 24,
 natum abdomini 25 suo, non gloriæ ulli, *ullæ*, & post-
 quam 26 vitam iucundissimam 27 vixit 28 573.) ilauserit 29
 pecuniæ & *pecuniam*, quotidie aure & argento fulsit 30,
 se amicitivit 31, *amixit* bombyce 32 Anatica, delibuit 33
 capillum 34 balano, 35 & oleo redolenti 36 balsamum,
 aliquando redactum iri 37 ad pauperiem, *paupertatem* 38
 & eum fore Irum, qui potuisset esse Cræsus, 813) atque
 cum prodegerit 39 atque effuderit omnia, & dolia 40 ad
 ipsam fecem 41 siccata 42 fuerint, tum derelictum iri 43
 a suis compotoribus 44 & ludibrio 45 derisui 45 & osten-

tui fore 46 & oblitum pannulis α incessurum β ; Quod merito ei contingit, 47 quia iuit 48 se perditum, pellumdatum 49 & talis amicitia 50 raro diutius mansit, duravit, 51 quam olla 52 fervit, *ferbuit* 53. Cæsaris ambitio 54 eluxit 55 ex honoribus, 56 quos ambiebat, *ambibat* 57 (*syncope*) ambivit enim summos honores 58 per fas & nefas 59 & ex versibus Euripidis, quos ille semper fertur, *dicitur* in ore habuisse, 60 it. *illum habuisse dicitur*. Si *violandum ius est*, regnandi causa violandum est; ceteris in rebus pietatem colas.

§. 40. Quanquam 1 vero singulæ 2 disciplinæ 3 & artes sunt dignæ 4 laude 5, *laudis*, quæ laudentur, ut laudentur, *laudari*, tamen maxime necessariæ 461) *necessarissimæ* 6 sunt Theologia; 7 Iurisprudentia 8 & Medicina 9: Theologiam iure 10 dixeris 11 scalam 12 cæli, 13 ducem 14 vitæ, 15 parentem 16 virtutum, α expultricem 17 [463] vitiorum 18, liberatricem β animorum 19: Quotquot 20 etiam exstiterunt 21 veri 22 Theologi, excubuerunt 23 pro 24 animabus 25 fuorum. Iurisprudentia quoque utilis, *utile* 26 [scil. *quid* 460] nam verus iurisperitus, consultus, 27 *iureperitus*, *consultus*, sine dubio 28 *procul* 29 *dubio*, præclare 30 meruit, *meritus est* 31 de Republica, 32 qui temperavit 33 Rempublicam æquis 34 legibus 35, fuit antistes 36 iurium 37 arbiter 38 litium 39 defensor 40 opum & facultatum 41 *tatium*, qui defendit 42 iura 43 civitatum 44, *a quo iura defensa sunt*. Qui tulit 45 *tetulit* [*prosthesis*,] leges hæreditatum 46 *tatium*, dotium dandarum 49 gradus 47 affinitatum 48 *tatium*, & propinquitatum 49 *tatium*; atque ostendit 50 quis sit hæres ex asse, 51 quis ex deunce, 52 dextante, 53 s. decunce 53 dodrante 54 besse 55 septunce 56 aut semisse 57 quincunce 58 triente, tresse 59 quadrante 60 sextante 61, tandem 62 qui exhæredes 63 sint, qui adiudicavit 64 cuius 65 *cuique*, *cuilibet*, suum; 66 cuius 67 domus, cuius pecus 68 cuius ager 69, num 70 domus sit vicini, num ager 71 sit meus, pecus tua, *tuum*; an alius, an pratum 72 nostrum, aut aliorum sit, qui ostendit officium, 73 sequestrium, 74 *trorum* 75 vadium 76 qui

qui sponponderunt 77 pro 78 aliis, *a quibus sponsum est* & in se receperunt, 79 se præstituros, præstaturus 80 esse
 damnum: officium 81 prædum, 82 qui caverunt 83 præ-
 diis 84 suis pro 85 redemptore 86.

§. 41. Qui 1 prohibuit 2 vim 3 a plebe 4 vis prohibita
 est a plebe, prohibuit plebem a vi, plebs prohibita est a
 vi, vicissim 5 coercuit 6 vulgus 7 *vulgum*, tuitus 8 est di-
 gnitatem 9 procerum 10 optimatum *atium* 11 primatum
atium. Qui cognovit 12 causas litium 13, quæstum 14
a quo causæ cognitæ sunt, & attulit remedium 15 quæsti-
 bus, *questibus*, 16 exempli causa, si quis defraudavit 17
 suos, *suas* operas 18 & mercenarios 19 mercede 141] sua,
 si operæ defraudati *tæ* sunt, aut fucosas merces 19 vendi-
 dit venumdedit 20 carius 21 iusto 22 pluris, *maiori*
pretio, iusto, *si merces venditæ, venundatæ sunt*, & al-
 ter 23 quæstus sit, se calvi, 24 *calvier* [paragóge] cum
 quis iniqua 25 lance 26 pependit, appendit, 27 quid, *quid*
appensum est, aut iniqua mensura 28 admensus 29 est:
 aut alia ratione 30 alium privavit 31 bonis suis, *alius pri-*
vatus est: cum quis alium inceffit 32 conviciis 33, lapi-
 des ingessit 34 *ingesti sunt lapides*; aut delibuit 35 aliquem
 cæno 36, *delibutus est cæno*, aut quocunque modo læse-
 rit, *læsus sit*, cum civis arguit & accusavit 37 civem 38
 municeps municipem, furti, 39 *de furto* adulterii, *rio* 40
 raptus 41 virginis 42 cum rapuit 43 filiam 44 aut propin-
 quam 45 *filia rapta sit*, aut insimulavit 46 alio crimine
 47 de crimine, qui cognovit 48 syngraphos, *phas*, *pha*,
 49 cum creditor 50 urfit 51 debitorem 52 *debitor urgetur*
a creditore ad solvendum 53, qui non est par solvendo,
solvere [antimeria] non est solvendo it: *solvendo* [diæresis]
 & repoposcit 54 ac flagitavit 54 debitorem, 55 *a debitore*
 caput, quod ei mutuavit *mutuum vel mutuo dedit* 56 in
 unum mensem 57 duos, *duo*, aut tres, quia non tantum
 rogavit 58 eum pecuniam, de pecunia, rogatus est pe-
 cuniam humillima 59 prece, 60 & dixit, se animam de-
 biturum 61 ipsi, si se iuverit 62 id, *in eo iuvaverit*, in eo
 adiutus, *adiuvatus* fuerit, ac pollicitus sit 63 intra 64 osti-
 dium 65, mensem, aut bimestri 66 trimestri 67 spaito

68, tribus mensibus, *in duobus mensibus*, post 69 quadrantem 70 anni se soluturum, 71 aut abhinc 72 annum, 608) anno repromisit 73 tantundem pecuniæ 74 *tantandem pecuniæ summam* 75 præter 76 usuram 77 sed insuper 78 etiam iuravit, *iuratus est*; 79 cuiusmodi 80 exempla 81 non desunt 82.

§. 42. Qui examinavit 1 litteras cambiales 2 argentariorum 3, qui campserunt 4 & pronunciavit 5 iure cambiali 6, si forte 7 periculum 8 est, eos cessuros foro 9 & alia eius generis 10, quis enim esset recensendo 11 *par* 12 omnes lites 13, quæ transfigendæ 14 sunt iudici, *a iudice* 15, *quas transfigendum est, transfigundum est*: (*Antithesis*) quis igitur dubitet 16 iudicem benemeritum esse 17 de Republica, 18 *qui iudex bene mereatur*, qui diligenter cognovit 19 & audivit tam 20 accusatorem, 21 quam reos, 22 quicquid 23 hi protulerint 24 se purgandi 25 causa 26 *sui purgandi*; secundum 27 leges 28 sententiam tulit 29, inauditum 30 *indicta causa* 31 neminem condemnavit. 32 Neque facile 33 est, iudicem agere 34, nam iudicis est 35 *sc. officium* 340), non tantum certum esse 36 sui iudicii 37, sed etiam oportet 38 eum esse vacuum 39 iræ 40 odii 41 *ira, odio ab ira*, etiam ne temere 42 sinat 43 se flecti 44 *flectier* 804) humillimis 45 precibus 46, uti multi flexerunt iudicem, cum provoluti sunt 47 genibus, *ad genua*; sed omnibus idem sit, uti sol 49 luxit 50 æque 51 pauperi 52 ac, *atque* 53 diviti; 54 ideo etiam leges sacre citæ 55 *sanctæ* 803) sunt & fixæ ac promulgatæ, imo incisæ 56 æri: 57 in primis caveat, 58, ne accipiat 59 aliquid muneri 60, uti multi corruerunt 61 iudices, & cæcaverunt 62 *multi corrupti sunt largitione* 63 ut faverint 64 iniusto 65 *ut factum sit iniusto, plus iusto* & abolerint 66 *aboluerint* testamenta, 67 in grati. m 63 aliorum, quæ debuissent esse rata: 69 ut conniverint 70 *connixerint, connictum sit ab illis*, ut non reprehenderint 71 *reprenderint* (*syncope*) maleficos 72 ex fuga, *reprehensi sunt* nec protraxerint 73 ex latebris 74 in quas se abscondiderunt 75 *absconderunt*, & abstruserunt, 76 *in quas absconditi fuerunt & abstrusi*, nec expoposcerunt 77

ex alia ditione, 78 inquam profugerant 79 & domo ac bonis cesserant, 80 aut siverint, ut rei non obierint, *obiverint* diem 81 nec se stiterint 82 iudici, aut tantum dicis causa 83 arcessiverint capitis *arcessiti sint* 550), & multam irrogaverint 84 aut plane 85 86 absolverit *absoluti sint* 87 suspicione, *suspicionis* 88 qui rei 89 erant rei capitalis 90.

§. 43. Romani 1. sortiti 2 sunt iudices propterea; 3 & interdum 4 subfortiti 5 sunt alios pro illis, qui visi 6 sunt esse suspecti 7, atque ita occurrerunt 8 corruptioni 9 *occursum est corruptioni*, sed vix 10 tali 11 iudici! qui ignovit 12 item pepercit 13 fonti, 14 a quo ignotum est & parsum it. *parcitur* fonti, qui non opposuerunt 15 se impietati, 16 in fontem 17 oppresserunt 18 aut siverunt 19 opprimi 20, ut angatur animi, *mo*, nam olim 21 ratio reddenda 22 est iis, *ab iis*, coram 23 tribunali 24 Dei. Verum tales auro contra cari non sunt 25, qui ex æquo & bono 26 pronunciarunt 27 uti obstrinxerunt 28 se iure iurando 29 *iusiurando* 79) & sine respectu 30 personarum 31 fontes 32 vixerunt 33 dura compede, 34 *fontes vincti sunt*, compescuerunt 35 & compresserunt 36 exlèges 37 multa 38 carcere 39, verberare 40 fuste 41 *fusti*, ignominiis 42, damnaverunt 43 capitis, *capite* 44 & plexerunt 45 capite, 46 *damnati sunt capitis*, *plexi sunt capite*, quos testes 47 convicerunt 48 rei capitalis, 49 *qui convicti fuerunt rei capitalis*, qui fregerunt 50 crura 51 latronibus 52, *crura fracta sunt*: fauces fregerunt 53 furibus 54 *fauces fractæ sunt*, hæc enim hodie est pœna 55 furum, olim namque damnati fuerunt dupli 56, tripli 57, qui coercuerunt 58 sceneratores 59, *sceneratores coerciti sunt*, ne defœnerent 60 cives suos, qui scenerati 61 sunt pecunias ab iis, & suppellectilia 62 opposuerunt 63 pignori, qui restituerunt 64 in integrum illos, qui expulsi 65 sunt ab aliis possessione suâ, *quos expulerunt alii*, vi, per vim 66 qui represserunt 67 temerarios 68 litigatores 69 & adegerunt 70, ut impensas reddiderint 71 ad assem: 72 qui de

73 re frivola 74 aut par calumniam 75 scripserunt dicam 76 municipi suo, 77 qui abhorruerunt 78 ab omni iniustitia 79 *horruerunt iniustitiam*: quamvis etiam impii 80 accusent 81 severitatem 82 eorum, quod acerbius consuluerint 83 in eos, *consultum est, in eos, animadverterint, in eos, animadversum sit*, quod potuerint ignoscere 84 peccato 85 suo, *ab eis potuerit ignosci*, ne unius quidem affis æstiment 86 tales tumores: 87 nam qui conscius 88 est recti 89 sibi: non dubitet, 90 quin omnes boni probent 91 severitatem, 92 omnes probaturos esse, *fore ut probent, ut probetur bonis, a bonis severitatem probatum iri, probandam esse, bonis, a bonis*; Nam illi plerumque 93 nocuerunt 94 bonis, *ab illis nocitum est bonis*, qui pepercerunt 95 malis, a quibus parcitum vel parsum est malis.

§. 44. Medicina non minus 1 salutaris 2 est *salutare* (scilicet aliquid est *græcism.*) quia tuetur 3 valetudinem, 4 immo 5 est magis necessaria 6 iurisprudentia, 7 nam interest 8 tantundem 9 omnium hominum, tam 10 divitum 11 quam 12 pauperum 13 conservari valetudinem 14 *ut valetudo conservetur, valetudo interest*, & mea ipsius refert 15 tantum, *tanti, quantum, quanti*, tua ipsius; & nostra ipsorum, non minus refert, quam vestra ipsorum, tueri 16 valetudinem, quam facultates: 17 quia nulli volupe, item volup (*apocope*) est, 18 ægrum 19 esse, nam medicina levat 20 dolores ægrorum: 21 & ægros levat dolore, *doloris*, orium 22 ossium 23 faucium 24 dentium 25 cordium 26 ventrium 27 renum 28. Si quis difficulter 29 minxit; 30 lienum 31 splenam 32 femorum 33, hepatum 34 iecinorum 34 ramicum, 35 feminum, 36 flicorum, & genuum, 37 crurum 38 pedum 39 calcium 40 calcum, 41 & reliquorum 42 artuum, *artum* 803]; Si quis laborat 43 iecore, *ex iecore* 44 iecinore, *iecinere*, femore, rene, splene, corde, tendinibus & tendonibus, artubus, 45 si quis laborat periculoso erisipelate, 46 si quis languit 47 febri, *febre acuta* 48 rapida, 49 quærcera, 50 tussi, 51 ravi 52. Medici autem multum interest, nosse 53 causam 54 morbi 55, quid dolores civerit 56 *conciverit*,

vit, quo dolores 56 conciti sint, qua parte 57 quis dolores senferit 58 *senfi sint*. Cur huic vox 59 rauferit, 60 alius macruerit 61, alius contabu rit, 62 alius in alium morbum inciderit: 63 refert etiam su, eius 64 scire, num morbus inveteratus 65 sit, *inveteraverit*: hinc solent quærere 66 ab, *abs*, ex ægris, *interrogare agros*, 67 postquam arcessiti 68 sunt, aut eos inviserunt, 69 quam diu 70 decubuerit 71 qua parte doluerit 72, num alvus 73 soluta 74 an adstricta 75 sit, quomodo cibus 76 sapuerit 77 quo, *quem* vescitur 78, num satis 79 manderit cibos, *cibo mansi sint*; 80 & cum reviserunt, 81 num dolor remiserit 82, quando calor deferbuerit 83, *deferberit*, quomodo requieverit 84, nam quiete 85 *requiete*, *requie* multi morbi levati 86 leniti 87 sunt, morbi levarunt & leniverunt 820].

§. 45. Præcipue 1 observant 2 dies criticos 3 impari, *impare* numero 4, num morbus accreverit, 5 an decreverit 6, accommodant 7 morbo remedia 8, aliis præcipiunt 9 emeticum, 10 nam multi se habuerunt melius & commodius, 11 postquam 12 evomuerunt fel 13 *bilem*, *fel evomitum est*, alii cum purgarunt 14 alvum 15; præcipiunt 16 etiam diætam 17, nam alios vetuerunt 18 edere, *alii vetiti sunt edere* 19 carnem suillam 20 vervecinam 21 739] & permiserunt 22 vesci carne 23 vitulina, 24 agnina 25 & carnem, alias interdixerunt 26 omnem carnem, *carne*, *caro interdicta est*, *interdictum est carne* 833] it. *de carne* it. *interdicti sunt*. Sæpe etiam interdixit omnia aromata 27 indicum crocum, 28 piper, 29 zingiber, 30 croco, *pipere*, *zingiberi & cæteris aromatibus*, *atis*, quæ intendunt 31 calorem, uti & cepe, *cepas*, 32 quia efficiunt 33 flatus 34 ventris; it. quam diætam observare 35 debeat, *quæ observanda sit*, *quam observandum sit* cum convaluerunt, 36 nam multi reciderunt 37 in gravio rem morbum, 38 qui non rati 39 sunt, se recasuros esse; hinc 40 præstat 41 fugere 42 cibos noxios, imo & aerem noxium & gravem 43.

§. 46. Ad medicinam referimus 1 merito 2 Pharmacopolas 3 & Chirurgos 4; illos oportet 5 esse peritos 6 parandi

randi 7 medicamenta, 8 tam ex metallis 9, ex stibi, *stibio*,
 α ex gummi β quam herbis: nostra hyssopus & um
 11, & *hyssopum nostrum*, nardus 12 nostra & *nardum no-*
strum, papaver 13 nostrum, laver α & nostrum laser β sca-
 tent 14 medicamentis, torum & ta 15 imo urtica 16 ip̄sa
 plena 17 est medicamentorum *tis*, sola antidotus 18, quæ
 theriaca 19 dicitur, 20 *quam dicunt theriacam*, ex mille
 speciebus 21 fere constat, 22 quas cum Pharmacopola
 miscuit 23 & coxit, *quæ cum mixta sunt*, *mista*, & coctæ,
 frangunt 24 pestem 25 viri: 26 non defuerunt 27 etiam
 antiquis 28 temporibus chirurgi 29 qui medicati 30 sunt
 tubera, 31 *tuberibus*, cum ulcus 32 invasit 33 guttur,
 34 *gutturum*, cum fici 35 in podice ulceroso 36 excitati
 37 equitatu, 38 aliisque ulceribus 39 clunium, 40 cæteris-
 que partibus corporis, dum fricuerunt 41 tubera 42 *tube-*
ra fricta sunt, *fricata*, aut unxerunt adipe 43 canino, 44
 canina, aut alia adipe, foverunt 45 fomentis 46, aut mo-
 veruat pus 47 emplastris 48, quod illiniverunt 49 *illiverunt*,
illinerunt, 50 *illitum* veteri linteo 51, sic curat 52 fractu-
 ras 53 crurum, 54 & ossium 55 aliorum, & vulnera, *vol-*
nera (*Antithesis*) totius corporis, donec 56 cicatrix 57 ob-
 ducta 58 est: si autem vulnus prurit, 59 non fricandum
 60 est, nam sæpe recruiuit 61 cum relictum 62 est; sæ-
 pe etiam sanarunt 63 morbos, cum secuerunt venam, 64
vena secta est, & eripuerunt 65 multos è faucibus 66 mor-
 tis, varix 67 necessario secanda, *dus*, cum intumuit 68 &
 dolores civit, *conciuit* 69.

§. 47. Age 1 igitur & mactæ 2, mi 3 Sofia, age, 4
agite, *agedum*, *agitedum*, & macti 5 omnes mei, 6 *mi*
 discipuli, 7 quos amor 8 litterarum impulit, 9 & instin-
 xit 10 ad studia 11, aut splendor 12 natalium 13 hortatus
 14 est, tu Evander, *Evandre metathesis*. Matthæe, Curti,
 Iohannes, Caspar, Dares, Pari & quotquot 15 vestrum
 sunt; hortatu 16 meo, & magistrorum 17 vestrorum, no-
 lite 18 negligere 19 *ne negligite*, *negligatis*, *non negliga-*
ris, *cavete negligatis* occasionem 20 discendi 21 artes, *di-*
scendarum 22 *artium*, *discendi artium*, *ad discendum artes*,
discere, à Parentibus 23 vestris missi 24 estis domo 26 in
 scholas,

scholas, 26 comprehensum 27 artes, *comprehendere* (Enallage) *comprehensuri*, ad *discendum artes*, ad *discendas artes*, *discendi artes* 831), nolite 28 defatigari 29 legendo 30 libros, *legendis*, *legundis libris*, & audiendo 31 magistros, *audiendis*, *audiundis magistris*, eruditio 32 non est difficilis 33 comparatu 34 ad *comparandum*, *comparare eruditionem non est tam difficile*, si modo 35 cupidi 36 sitis discendi 37 scientias 38 *discendarum scientiarum* & *discendi scientiarum*; credite 39 mihi, quod sitis comparaturi 40 vos *comparaturos esse scientias*, *vos comparaturum esse*, 270) fore, scientias, *comparassere* (Archaism.) fore ut *comparetis scientias*, à vobis *comparatum iri*, 277) *comparandas esse*, fore, ut *comparentur scientiæ*, legendo 41 libros, *legendis libris*, & audiendo Præceptores, *audiendis Præceptoribus*, ea 42 ætate 43 estis, id ætatis estis, quæ est multo (pleonasm.) aptissima 44 *comprehendendo* 45 artes, *comprehendendis artibus*, ad *comprehendendum artes*, ad *comprehendendas artes*; nam iuventus, *iuventa est* 46 capacissima 47 artium 48 & maxime docilis, 49 memoria 50 est maxime donec 51 retinendo 52 artes, *retinendis artibus*, nec tum facile 53 obliviscitur 54 ea, eorum, quæ audivistis, *audistis* & legistis; & facillime 55 recordatur 56 omnia, *omnium*, quæ didiceritis, 57 737) & persuadete 58 vobis, *persuasi estote*, vos ita mesuros 59 esse, *mesuram* 270) esse, sic a vobis *mesum ire*, fore ut *metatis*, uti 60 severitis: 737) vos afficietis 61 vestros parentes magno gaudio, 62 *affecturi estis*. Pater cum matre afficietur gaudio, (*syllipsis*) si audient, *audibunt* 276) vestram diligentiam & probitatem, *audientes diligentiam*, *audita diligentia*, it. certiores facti diligentia, de diligentia, parentibus erit gaudio certioribus factis, nam vestris parentibus est curatio salutis vestra & *salutem vestram* (enallage) & interest 63 parentum vestrorum non minus, minoris vos maxime assiduos (enallage graduum) esse, ut *assidui sitis*, *assiduitas* 64 vestra, quam vestra ipsorum, quia interest 65 ad vestram salutem. 66 Itaque 67 fugite, 68 *fugitote*, *fugietis*, *fugiat*, *fuggitiem* 69, ceu, tanquam

70 pestem 71 iuventutis, & omni cura 72 satagite,
73 *satagitote* earum artium, quas animus 74 est discere,
discendi, quas in animo est discere.

§. 48. Non licet 1 vobis esse otiosos 2 & desides
3 *esse otiosis & desidibus*; Sed vobis, à vobis incum-
bendum 4 est in libros 5 & satagendum 6 litterarum,
& opera omnis navanda 7 literis: Sine 8 summo 9 de-
decore 10 non potestis redire 11 domum 12 ignari 13
artium, & inanes 14 à mercatu 15 liberalium artium
16 nam otium, 17 pigritia, 18 ignorantia 19 turpis
20 est, (*Zeugma*) *turpia sunt* & dedecet 21 *dedecet*,
inprimis 22 ingenuos 23 *ingenuis*: Vitabundi 24 au-
tem tantam 25 turpitudinem 26 fugiunto, 27 *fugiant*
cupidinem 28 pravum, 29 *pravam*, & prava sodalitia
30; nam exemplo 31 sodalium 32 pravorum multi de-
flexerunt 33 à, *de via* 34 virtutis, 35 *se deflexerunt*
(*Enallage*) *a multis deflexum est*, & evaserunt 36 infi-
gnes 37 nequam, 38 imo nequiores 39 nequissimis,
40 vt non putes 825) eosdem esse, *eundem* (*enallage*)
qui tamen vili 41 sunt futuri adolescentes frugi, quos
visum est fore, futuros esse 42 viros frugi, bonæ fru-
gis 43 cum excesserunt 44 ex ephebis, 45 periclitant-
tur 46 igitur mores & eorum, num boni sint, quibus
utentur, 47 priusquam 48 antequam ineant amicitiam
49 cum iis, 50 *eis*, attente audiunto 51 præceptores,
quibus, *queis* [*crasis*] parentes tradiderunt 52 eos eru-
diendos 53 artibus, *in artibus*, quibus traditi sunt à
parentibus erudiendi: Estote dicto audientes 54 [*hyphen*]
magistris 55 non minus 56 quam parentibus vestris,
cum innuerunt, 57, retinetote 58 memori mente, 59
quæ vobis suaserunt, 60 aut dissuaserunt, 61 *quæ sua-*
sa sunt ab illis & cum vos monuerunt 62 officii, *offi-*
cium, 63 *de officio vestro*, cum moniti estis officii,
officium, de officio; admonitio 64 sit fixa animis, 65
in animis; nam sunt loco 66 *vice* parentum, *pro pa-*
rentibus & cupiunt 67 vobis, ac favent 68 & volunt
consultum 69 salutem 70 vestram.

§. 49. Vos, qui orti 1 oriundi estis illustriori [enallage graduum] loco, 2 debetis meminisse 3 stirpis 4 vestræ, stirpem, ne obsecuretis 5 gloriam, 6 quam adepti 7 estis à maioribus 8, adeptam à maioribus; Foret, futurum esset 9 vobis, verteretur, 9 duceretur, tribueretur, immortalitati dedecori, 10 si non imitati 11 fueritis patres, avos, 12 proavos 13, abavos, 14 atavos, 15 tritavos, 16 incipiet 17 etiam pœnitere 18 vestros parentes sumtuum, 19 quos suggesserunt, 20 cum ubi (enallage) compererint: 21 comperientes, comperto, vos degeneres 22 esse, degenerasse, 22 nec respondisse 23 spei 24 eorum, & sumtus frustra [ellipsis] esse; Vos autem, qui orti estis humili loco, 25 ex loco date, navare operam 26 eo maiorem, quia multi emerferunt 27 per assiduitatem 28 ex obscuritate 29 & ascendite 30 ad summos gradus 31 honorum: Possem multa exempla proferre, 32 nam ab 33 omni memoria satis, 34 sat exempla fuerunt, satis 34 exemplorum fuit, qui gesserunt 35 summos magistratus 36: Quot sunt renunciati consules 37 reipublicæ administrandæ, 38 ad rempublicam? Quot fuerunt à consiliis Principum, 39 Regum, 40 atque participes 41 fuerunt omnium arcanorum, 42 ad quos fuit referendum 43 de obscuris & difficilibus rebus, 44 imò fuerunt secundi 45 à Rege 46 & evehi sunt 47 eo 48 dignitatis, 49 ut dominati sint 50 aliis, in alios, 51 & salus reipublicæ pependerit 52 ab iis, insuper 53 donati 54 sint domibus, domus donatæ sunt, 53 fundis, 54 quia impenderunt 55 multam 56 operam, 57 multum 58 operæ, studiis, quam alii, quia sunt confisi 59 familiæ 60 & propinquitati 61 suæ, propinquitatem & in propinquitatem, it. in re; & freti 62 fuerunt opibus 63; nam ubicunque 64 terrarum, ubivis 65 gentium 66 magni 67 facti sunt, 68 & honoratissimi 69 fuerunt, licet 70 advenæ

advenæ 71 fuerint, & alienæ civitatis, 72 tamen sunt frui-
ti, 73 fructi summis honoribus, 74 quia ex-præcellue-
runt 75 aliis, scientia 76 & virtute, 77 antecelluerunt 78
alios, *aliis* virtute: tanti est eruditio it. didicisse artes,
(*antimeria.*)

§. 50. Ignari 1 autem & haud 2 *parum*, minus idonei
3 rebus gerendis 4, *ad res gerendas*, ubique 5 locorum 6
iacuerunt 7, nauci, flocci, pili, nihili æstimati 8 sunt,
pensi sunt, 533,) ubi unque etiam terrarum degerint, *ubi*
(*tmefis*) etiam cunque degerint & nusquam 9 gentium 10,
nusquam loci 11 valuerunt, 12 quoquo 13 terrarum 14
quoque gentium 15 venerunt, 16 exclusi 17 sunt muniis
18: Uti vero illi gavisi 19 sunt sorte sua, 20 sic puduit 21
hos fortis suæ *vel fors puduit hos*: Nam quia contemse-
runt, spreverunt 22 despuerunt 23 bonas admonitiones 24
admonitiones temtæ, (*apharefis*) *spretæ sunt & despūtæ*,
indulserunt 25 otio 26 & cupidini pravæ, 27 *pravo* ac lu-
xui 28 *luxu* (*apocope*) *indultum est otio*, & prodegerunt
fortunas 29 suas, eo 30 miseriæ 31 *reducti & sunt*, ut
cum *Æliopico* 32 *ca*, culice 33 quælivierint 33 escam 34 &
boni consuluerint 35 assum panem, 36 cum esuriverunt
37 & cum cænaturiverunt, 38 nihil habuerunt, quo ex-
plerent famem 39 suam, uti prodigus 40 ille in Evange-
lio 41 qui, *ille* (*enallage*) coactus 42 vesci 43 *siliquas*,
siliquis. 44 Quot increpaverunt 45 *increpuerunt* se ipsi, *se*
ipsos, & quot audimus auribus nostris (*pleonasm.*) queri,
querentes (*antimeria*) de negligentia sua, *eorum* cum de-
sperarunt 46 honores, 47 *honoribus*, & dixerunt: Ah
48 *me miserum* 49! O 50 *me stultiolem* stultissimo 51!
Vah, phy, proh 52 *segnitiem meam*! Quam turpiter,
turpe, 53 *trivi*, 54 *terui* (*dierefsis*) ætatulam 55 *meam*!
Diffuxi otio 56 & luxuria 57! Proh dolor! 58! meopte
vitio, 59 *meapte culpa* 60 eo 61 *miseriarum* 62 *detrusus*
63 sum, ut debeam implorare auxilium 64 aliorum, *auxi-*
lium sit implorandum! Utinam 65 *resipivissem*, *resipivis-*
sim! 66 O si 67 *studium* adhibuisssem 68 in discendo 69
litteras, in discendis litteris! Ut pepercissem 70 *operæ nulli*,
nullæ 71 *à me parsum*, *parciturum* esset *operæ nulli*!

§. 51. Et cum confugerunt 1 ad propinquos 2 suos & dixerunt: Quæso; amo, vos, amabo 3 vos, misereſcite mei, 4 *miſeremini mei* propinqui veſtri, reſipiſcam 5 & emendabo 6 me, præbebo 7 me magis affiduum 8 ſolito, *præbiturus ſum, præſtabo, præſtaturus ſum, præſtiturus ſum* me, & geram me honeſte, 9 *honeſtius enallage*) geſturus ſum; quoad 10 eius fieri poteſt, *poteſt eſt: quoad eius facere potis ſum*, neminem miſerebit, *miſereſcit*, 11 *nemo miſerebitur*, 12 *talium, illorum*, nec aliquis miſerabitur ſortem 13 illorum, nec dignabitur 14 illos honore 15 cœnæ, nec impertiet 16 illis oſculum, 17 *oſculo impertietur illos*, ne reſalutatione 18 quidem, etiamſi iubent illos ſalvere, 19 ſed ignorabunt illos, 20 quia ſe debet 21 pudere 22 eorum (*enallage*) *talium*, propter 23 ignorantiam illorum, *debent pudere*, ſi etiam cuperent eos adiutos, 24 & penes eos 25 eſſet, iuvare 26 illos, & eripere 27 malis, *ex malis* 28; quia valent 26 gratia 30 apud Principem 31 tamen dubitabunt 32 iuvare illos, *præſto eſſe illis*. Nam quia impares 33 ſunt fungendo 34 munus 35 *munere*, iure 36 ambigunt 37, utrum, *an* 38 ſatiſfacturi 39 ſint muneri ſuo, *eos ſatis facturos, eos ſatis muneri facturos* (*tmefis* it. *facturos eſſe ſatis muneri* (*hysteron proteron*) *ab illis ſatis factum iri muneri*, atque timendum eſt, ne abdicetur illis honos 40, aut ne cogantur 41 ipſi renunciare 42 muneri, quia timet, ut it. *ne non pares* 43 ſint gerendo munus, 44 *muneri* & debeat eos pudere, *debeant pudere*, iuiſſe; Hinc dicent, *inquier* 45 potius 46: Apagete, 47 probrum familiæ 48 & inutile pondus terræ! Phy, *vab* 49 ignavus 50 ſocius, *ſocie ignave*! Ah miſelle, 51 miſellus, *fer* 52 *fere* 269) fortunam tuam, duc, *ducelanum* 53 aut fac, *face*, 54 aliud quid, quo tuearis vitam 55, edic, *edice, cedo* & ſi audes, *ſodes* (*cræſis*) cui rei utilis ſis, *ſies*, (*epentheſis*) potesne, *potin* (*apocope*) præeſſe magiſtratui, *magiſtratu*: debent pati, 56 ſe vocari 57 afinos, frutices, 58 & quæ alia eius generis 59 *id genus*: Alii autem irriſuri, *irridebunt* 60 illos ollos (*antitheſis*) eos, *eis* illuſuri ſunt, & illudunt 60 dicentes: En, ecce, 61 degener 62 natus, *gnatus*, (*proſibēſis*) *degenerem filium, parentis*

parentis magni: quantopere 63 ille, *quanto ille opere*
 [*tmefis*] fefellit spem 64 parentum suorum, *parentes falsi*
sunt spe, frustravit spem perentum: Contra 65 vero
 ó beati! 66 ó beatos! ó beati! qui bene impendistis 67
 tempus, à quibus *tempus bene impensum est*, qui fugistis
 voluptates, 68 versavistis libros 69 *versati estis in libris*; *præter*
 70 diligentiam 71 volo 72 vos monitos 73 *pietatis*,
 74 *pietatem, de pietate*, ita non tantum florebitis 75
 honore 76 & opibus 77 in hac vita & habebimini 78
 quantivis pretii, 79, & bene audietis, 80 *audibitis* 276] à
 summis 81 & ab imis, *infinis*, 82 relinquetis 83 immor-
 talem memoriam 84, vestri, & desiderium 85 vestri:
 sed etiam fietis participes 86 æternæ beatitudinis 87: uti
 vero oro 88 vos omnes & singulos, 89 *vos singuli roga-*
mini animo, per 90 salutem 91 vestram, per parentes ve-
 stros, per Deum; ita & opto ex animo, 92 ut eveniat;
 qui sum studiosissimus 93 vestrum 94, *vestri, vobis, &*
salutis vestræ, saluti 95, *qui sumus studiosissimi*, 819] La-
 bor, quem suscepi, vobis sacer esto 96, *laborem*, 817) *quem*
suscepi, vobis sacer esto! Etenim est meum, 97 & omni-
 um, (*sc. officium*) consulere 98 vestris commodis, 99
 valete! 100.

